

140 LET



GRMSKI SEJALEC

Grm Novo mesto - center biotehnike in turizma

Kmetijska šola Grm in biotehniška gimnazija

Februar 2026

GRMSKI SEJALEC

Grm Novo mesto - center biotehnike in turizma
Kmetijska šola Grm in biotehniška gimnazija
Sevno 13, 8000 Novo mesto
Tel: 07 39 34 700

Glavna urednica: Marjana Kos
Uredniški odbor: Neva Vrčko Novak, Sonja Golob
Lektoriranje: Neva Vrčko Novak
Fotografije: Šolski arhiv ter zasebni arhiv dijakov in profesorjev
Tisk: Art 32. d.o.o
Naklada: 600
Naslovnica: Luka in Mila Novak
Zadnja stran: Marko Kaferle

VSEBINA

PROJEKTI IN DOGODKI	3
BRIHTNE BUČE BAJNOFA TEKMUJEJO	11
LAHKIH NOG NAOKROG	13
Z MOJEGA ZORNEGA KOTA	19
KULTURNI KOTIČEK	24
ŠPORTNI KOTIČEK	26
BAJNOF KUHA	29
DOBRODELNOST	29
KEMIJSKI KOTIČEK	30
ZELENI PRSTI	31
DEUTSCH	32
ENGLISH CLUB	32
LIKOVNI KOTIČEK	34
ZGODBA Z NASLOVNICE	35

ŠOLA VOŽNJE Z NOVIM TRAKTORJEM

Besedilo in fotografija: Anton Goršin, univ. dipl., inž. gozd.

S traktorjem znamke Fend 307, ki smo ga uporabljali za učne ure voženj okoli 20 let, smo decembra 2025 dokončno prenehali poučevati. Traktor je v tem času opravil preko 25500 obratovalnih ur. V zadnjih nekaj letih so se pojavljale tudi že resnejše okvare. Vse to je vodilo v nakup novega traktorja.

Na šoli smo se tako razveselili novega traktorja za poučevanje praktičnih ur vožnje, in sicer traktorja znamke Kubota. Traktor je zavod Grm Novo mesto pridobil iz razpisa za strojno opremljenost iz trgovskega podjetja Komteh d.o.o. iz Gornje Radgone. Nakup sta financirali Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje.

Po opisu prodajalca je to okreten in močan traktor, ki ga odlikujejo odličen menjalnik, optimalna razporeditev teže in enostavno upravljanje. Motor ima 113 KM in menjalnik je s 36 + 36 prestavami. Kabina je prostorna in udobna, opremljena s klimatsko napravo, je zračno vzmetena, ima ogrevan sedež in popoln pogled navzven. Za nakup enakega traktorja so se odločili tudi na Šolskem centru Ptuj in Biotehniški šoli Maribor.



Vožnje z novim traktorjem smo pričeli izvajati sredi decembra preteklega leta. Prve ure voženj so bile ure učenja, ne le kandidatov za traktorski izpit pač pa tudi učiteljev vožnje. Potrebni so bili nekaj novih navad, kot so uporaba varnostnega pasu, uporaba ročice za smernike na desni strani, drugačne razporeditve gumbov za določene ukaze (brisalci, delovne luči, prednji pogon) in uporaba polovičke pri speljevanju in vzratni vožnji. Novim razmeram smo se učitelji hitro privadili in tudi kandidati se uspešno spopadajo z izzivi vožnje z novim traktorjem.

Prvi dijak, ki je izpit uspešno opravil z novim traktorjem, je Kal Foršek iz 3. f razreda, pod mentorstvom učitelja vožnje Antona Goršina. Želimo si, da bi traktor dolgo služil svojemu namenu in da bodo z njim zadovoljni tako učitelji vožnje kot tudi kandidati, ki se bodo na njem učili praktične vožnje.

PEKA KRUHA Z DROŽMI

Besedilo: Stanislava Hude, uni. dipl. inž. živ. teh.; Fotografija: Ana Kernc, 4. b

Dijaki 4. b biotehniške gimnazije so pri pouku interdisciplinarnega strokovnega sklopa Analize v ekološkem kmetijstvu (ISS AEK) v začetku oktobra 2025 izvedli zanimiv eksperiment – peko kruha z drožmi.



Droži so samostojno pripravili iz ržene moke in vode ter jih doma vestno negovali in vzgajali en teden. V okviru laboratorijskih vaj so analizirali mikrobiološko sestavo vzgojenih droži – določili so skupno število mikroorganizmov in uporabili selektivna gojišča za kvasovke ter mlečnokislinske bakterije. Testo za kruh so dijaki pripravili z lastnimi drožmi. Zaradi počasnejšega delovanja naravnih (divjih) kvasovk so kruh pekli šele naslednji dan, ko je bil projektni dan. Testo so pripravili na peko z vrisovanjem vzorčkov po površini, ga spekli in pripravili degustacijo. Ob degustaciji končnega izdelka so preizkuševalci opazili rahlo kiselkast okus, kar je posledica delovanja mlečnokislinskih bakterij, prisotnih v drožeh.

Dijaki so pripravili tudi lastne ocenjevalne obrazce, s katerimi so sistematično ovrednotili ter med seboj primerjali svoje končne izdelke. Na rezultate svojega dela so bili zelo ponosni, zato so izdelke skrbno fotografirali in tako ustvarili trajen spomin na ta poseben projekt.

BRALNI VIKEND GRMSKIH MATURANTOV

Besedilo: mentorja Tatjana Mavsar, prof. in Gregor Kastelic, prof.

Maturanti biotehniške gimnazije so se na prvem bralnem vikendu posvetili maturitetnemu sklopu in s profesorjema slovenščine stopili v literarni svet Tine Vrščaj. Spoznavali smo osrednje like romana Na Klancu ter ugotavljali aktualnost Cankarjevega klanca. Bralni vikend je potekal v deželi Petra Klepca, v Osilnici, v petek, 14. 11. in v soboto, 15. 11., kot medpredmetna povezava med slovenščino, športno vzgojo in angleščino.



VELIKI PROSTORSKI ARANŽMAJI

Besedilo in fotografije: Andreja Bartolj Bele, univ. dipl. inž. kmet.

Pri praktičnem pouku cvetličarstva se večinoma ukvarjamo s pravimi nalogami. Žalni venec izdelujemo, ko ga potrebujemo, poročne šopke in druge poročne aranžmaje najraje delamo takrat, ko imamo resnično naročilo za poroko, namizne aranžmaje pa izdelujemo, ko imamo naročilo, na primer za vinsko-kulinarični večer.

Tako smo v začetku decembra aranžirali tudi Festivalno dvorano v Ljubljani, kjer je Center za poklicno izobraževanje (CPI) obeležil 30 let delovanja. Povpraševanju je sledila ponudba, pri kateri je bilo treba upoštevati kar nekaj dejavnikov. Sama ideja je slonela na uporabi trajnostnih materialov in cvetju, ki ga nižje temperature ne motijo, saj sta morala biti dva aranžmaja postavljena pred dvorano, torej na prostem. Ob upoštevanju vseh zahtev s strani naročnika ni bilo preveliko presenečenje, da smo bili izbrani. To je bila za nas potrditev, da smo vredni zaupanja.



Izdelati smo morali 5 aranžmajev in 2 girlandi. Slednji sta bili izdelani iz različnega zelenja, nanju pa smo navezali rdeče bunke in z zlato barvo pobarvane smrekove storže. Vsi aranžmaji so bili izdelani iz lesenega podstavka, za kar smo uporabili smrekove hlope višine 120, 80 in 50 cm. Smrekovino smo dobili od lubadaric, ki smo jim odstranili lubje, jih dobro očistili in pobrusili spodnji in zgornji del. Na to smo fiksirali okrogel podstavek za rože, premera 50 cm. Na podstavek smo dali vnaprej izdelan venec iz različnega zelenja, v sredino pa eno plast namočene gobe. Na venec smo na različne višine navezali zlate storže, in sicer po 30 kosov na aranžma kot simbolni pomen za 30 let delovanja. V aranžma smo na koncu namestili amarilise, ki smo jih učvrstili, da se jim peclji ne bi zlomili. Med socvetja smo namestili zlate veje in na zlato pobarvano lobodiko. Med peclje in po vencu smo razporedili rdeče bunke in zlate storže. Za piko na i smo dodali lučke. Izdelali smo tudi šopek za predsednico Republike Slovenije Natašo Pirc Musar.

Pri pripravi so sodelovali dijaki iz programa cvetličar, dijakinje 3. letnika pa so pomagale tudi pri končni postavitvi v Ljubljani. To so bile Nika Šterk, Teja Korevec in Loti Bele.

Končni izdelek je bil odličen, za kar smo prejeli tudi pohvalo s strani naročnika. Tako dijaki kot učitelji pa si želimo še več takšnih praks in terenskega dela.



IZVAJANJE PROGRAMA NEON – VARNI BREZ NASILJA NA ŠOLI

Besedilo: svetovalni delavki Irena Avsenik in Katja Hrastar Belšak

Naša šola si nenehno prizadeva, da šolski prostor in tudi širše okolje (p)ostane varno, spodbudno in vključujoče okolje za vse udeležence, zato tako dijake in starše kot tudi zaposlene z različnimi aktivnostmi spodbujamo in krepimo za aktivno vlogo posameznika pri ozaveščanju o pomembnosti ničelne tolerance do nasilja.

Z namenom, da naše dijake aktivno podpremo in opolnomočimo v času njihovega odraščanja na poti v odraslost, smo v tem šolskem letu pričeli z izvajanjem programa Neon - Varni brez nasilja. Program Neon je primarno preventivni program, katerega osnovni cilj je krepiti varovalne dejavnike mladostnic in mladostnikov, da bi se znali in zmogli zaščititi pred različnimi oblikami nasilja in zlorabe ter da tudi sami ne bi povzročali nasilja. Program ponuja pozitiven način za obravnavo resnih in zahtevnih tem, kot so vrstniško nasilje, nasilje v intimno-partnerskih odnosih in spolno nasilje, da se lahko v varnem in zaupnem okolju seznanijo in tudi spregovorijo o za njih zelo pomembnih temah.

V program vključujemo dijake drugih letnikov tri- in štiriletnih programov ter v vsakem razredu izvajamo

4 sklope dvournih delavnic. Dijaki in dijakinje se v okviru programa seznanjajo in krepijo zavedanje o pravicah vseh ljudi (da smo varni, močni in svobodni), kako spoštovati pravila in osebne meje drugih ljudi in ne povzročati nasilja, kako prepoznati potencialno nevarne situacije in kako se nanje samozaščitno odzvati, kako pomembna je pomoč in podpora vrstnikov ipd. V delavnice so dijaki aktivno vključeni s sodelovanjem v manjših skupinah in dvojicah, delom z gradivom, ogledom videoposnetkov, naknadno razpravo ipd.

Delavnice vodi strokovni delavki iz šolske svetovalne službe.

Glede na povratne informacije dijakov in iz lastnih opažanj ocenjujeva, da je sam program zastavljen zelo kakovostno ter dijake v veliki meri opremlja z informacijami, ki jih potrebujejo za zdravo in varnejše vstopanje v svet odraslih.

Misli dijakov in dijakinj ob zaključku delavnic:

- Da ne smemo ustvarjati nasilja in kako odreagirati, če te nekdo žali.
- Da smo lahko izrazili svoje mnenje in se pogovarjali o življenjskih stvareh, ki nam bodo prišle prav.
- Da smo se lahko odprto pogovarjali in da so opazovalci nasilja zelo pomembni in imajo svojo vlogo oz. moč.
- Najbolj sem si zapomnila, kako pomembno je določanje svojih mej; delavnice so mi bile všeč, veliko sem odnesla od njih.
- Zdaj se zavedam, kaj vse se lahko zgodi in da je vedno kriv tisti, ki nasilje povzroča.
- Všeč mi je bilo delo v skupinah in igre vlog, besede so se mi vtisnile v spomin.
- Zapomnil sem si veliko, poskusil bom uporabljati te nasvete.
- Da se moram postaviti zase.
- Ure so mi bile všeč in naučila sem se, kako reagirati v takšnih situacijah.
- Bilo je uporabno. Pri sebi spoznaš, da nisi popoln ali čisto nedolžen. Prav tako spoznaš, da si marsikdaj nevede tudi sam žrtev tega. Ko imaš težavo ali jo prepoznaš, je dobro poiskati koga od odraslih (ne le prijateljev) za pogovor.

»Kot udeleženki teh razprav meniva, da je razpravljanje v šoli o posilstvu in spolnem nasilju izredno pomembno, saj veliko najinih vrstnikov in ostalih otrok o tej temi ni dovolj seznanjena. Dobro je, da o tem vsaj kanček razmišljamo, da se nam kakšna misel usede v spomin, od koder bi jo lahko potegnili, če bi nam naša življenjska pot prinesla kakšno nelagodno preizkušnjo na tem področju. Zdi se nama pomembno tudi, da predvsem najstniki razmišljamo o tem, saj tako lahko konec koncev rešimo svoje ali prijateljevo življenje, sploh v teh pubertetniških letih, ko se radi zabavamo na različnih zabavah v družbi različnih ljudi.«

Dijakinji 2. c Pia in Iva

VESELI DECEMBER NA NAŠI ŠOLI

December je tudi letos poskrbel, da so bili šolski dnevi malo drugačni. Pouk se je prepletal z ustvarjalnostjo, dobrodelnostjo in številnimi lepimi trenutki, ki so prinesli dobro voljo in povezanost.

V programu cvetličar so dijaki skupaj z učitelji že konec novembra začeli z izdelavo adventnih venčkov, medtem ko so v živilskih programih nastajale slastne praznične dobrote. Njihovi izdelki so bili na voljo na dobrodelnem bazarju, kjer so obiskovalci z nakupom podprli dobrodelni namen in hkrati občudovali njihovo znanje ter spretnost.

Toplina decembrskega časa se je čutila tudi v vsakdanjih šolskih trenutkih. Jutranji vstop v šolo so dijakom polepšali piškotki presenečenja, ki so jih z veliko dobre volje spekli učitelji. V zadnjem tednu pred počitnicami pa so razredniki s svojimi razredi krasili skupno smrečico, ki je še dodatno prispevala k veselemu vzdušju.

Na zadnji šolski dan koledarskega leta smo s slavnostno prireditvijo povezali obeležitev dneva samostojnosti

in enotnosti s toplino in radostjo prihajajočih božično-novoletnih praznikov. Na odru so nastopili šolski band, pevski zbor ter instrumentalisti solisti, ki so s svojo glasbo ustvarili odlično energijo in zaokrožili veseli december.

December je tako še enkrat pokazal, da znamo na naši šoli stopiti skupaj, ustvarjati s srcem in si polepšati vsakdanje šolske dni.



RASTEM S KNJIGO

Besedilo: knjižničarka Anica Možina

Kmetijska šola Grm in biotehniška gimnazija je vključena v nacionalni projekt spodbujanja bralne kulture «Rastem s knjigo», ki ga izvaja Javna agencija RS za knjigo v sodelovanju s splošnimi in šolskimi knjižnicami. Namen projekta je spodbujati srednješolce k prebiranju kvalitetnega mladinskega leposlovja slovenskih avtorjev ter k obiskovanju splošnih knjižnic.

Na naši šoli so v projekt vključeni dijaki prvih letnikov vseh izobraževalnih programov. V začetku decembra so tako dijaki naše šole obiskali Knjižnico Mirana Jarca v Novem mestu. V sklopu projekta "Rastem s knjigo" so dijakom najprej predstavili knjižnico, njeno delovanje in storitve. V drugem delu pa so jih poskusili motivirati za branje leposlovja tudi s predstavitvijo posameznih del. Na koncu so svojo predstavitev popestrili s kvizom. Vsi dijaki pa so prejeli izvod popotniškega mladinskega romana Janje Vidmar *Koliko še?*



VABILO: PLAKAT ZA NOČ KNJIGE

Pripravila: Saša Mlinar, koordinatorica za delo z dijaki s posebnimi potrebami

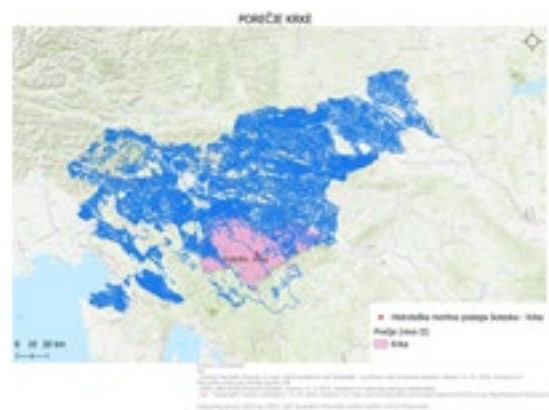


DIGIZMAGA PRI POUKU GEOGRAFIJE

Besedilo in fotografiji: Nina Jarc, prof.

Naša šola je od septembra 2024 vključena v projekt Digitalno je zmagovalno, v katerem sodeluje še deset slovenskih srednjih in višjih šol. Projekt prispeva k trajnostnemu razvoju digitalnih kompetenc dijakov, prenosu teh veščin v delovno okolje in vsakdanje življenje prispeval k pospešenemu razvoju pedagoške stroke na tem področju. Cilji projekta in predvideni rezultati so med drugim krepitev obstoječih in usvajanje novih digitalnih kompetenc dijakov, ustvarjanje novih digitalnih vsebin in uporaba digitalnih orodij ter aktivno sodelovanje učiteljev pri izmenjavi znanj in prakse.

Na Kmetijski šoli Grm in biotehniški gimnaziji smo se odločili, da se bomo osredotočili predvsem na kompetenco »razvoj digitalnih vsebin«. V projekt so letos vključeni štirje inovativni oddelki, v katerih se razvoju digitalnih kompetenc še posebej posvečamo vsaj pri treh predmetih. Pri pouku geografije so dijaki do sedaj spoznali nekatera spletna orodja, v katerih so ustvarjali različne digitalne vsebine, kot so zemljevidi, grafi, predstavitve, digitalni plakati, kvizi in interaktivne učne poti. Med drugim so se dijaki seznanili z uporabo orodij, kot so Flourish, Dattawrapper, Canva, Actionbound, Genially, kode so preizkušali v Githubu in JSFiddle. V QGIS-u so ustvarjali, urejali in analizirali zemljevide tudi v sodelovanju z zunanjimi strokovnjaki.



16. 10. - SVETOVNI DAN HRANE

Besedilo in fotografije: Neva Vrčko Novak, prof.

V letošnjem šolskem letu smo ob svetovnem dnevu hrane pripravili posebno stojnico s poudarkom na tradicionalnih jedeh. Namen dogodka je bil ozaveščanje o pomenu domače hrane, spoštovanju prehranske dediščine ter spodbujanju zdravega in preprostega načina prehranjevanja.

Predstavili smo stare družinske recepte dijakov, ki so bili zbrani v dijaški kuharski knjižici Babica kuha bolje (trenutno je na ogled v šolski knjižnici). Obiskovalci so se lahko seznanili z recepti za domačo govejo juho, krompirjeve žgance, pogače, potico, močnik, srbske polnjene paprike in druge jedi, ki so nekoč redno dišale iz kuhinj starih staršev.

Posebna pozornost je bila na stojnici namenjena močniku (na slan in sladek način), preprosti, a hranljivi jedi, ki je nekoč pomenila toplo zavetje v skromnih časih. Obiskovalci so ga lahko poskusili sveže pripravljene izpod kuhalnice dijakov programa slaščičar. Njihova mentorica je bila profesorica Marica Drmaž.

Dijakinja Anastasija Stanković je ob tej priložnosti posnela video, v katerem je pokazala, kakšen je postopek priprave polnjenih paprik, tradicionalne jedi, ki jo v prazničnih dneh pripravljajo v Srbiji. Posnetek je objavljen na šolski spletni strani.

Dijaki 3. letnika programa naravovarstveni tehnik so pod mentorstvom profesorice Nine Jarc izdelali QR-kodo z anketo o prehranskih navadah naših dijakov.

Dogodek je naletel na zelo dober odziv ter spodbudil razmislek o pomenu lokalno pridelane hrane in ohranjanju kulinarčne dediščine.



TRADICIONALNI SLOVENSKI ZAJTRK

Besedilo: aktiv za živilstvo



Doma pridelana hrana je najboljša izbira za naše zdravje, hkrati pa z njenim uživanjem podpiramo lokalne proizvajalce. Tudi na šolskem posestvu z dijaki pridelujemo mleko, maslo, kruh, med in jabolka. V novembru smo s temi ključnimi sestavinami na šolski stojnici obeležili tradicionalni slovenski zajtrk. Uživali smo v domačih dobrotah, med katerimi sta bila tudi doma pečena pirin in pšenični kruh.

ADVENTNI VENČKI

Besedilo: Kaja Papić, Krajevna skupnost Center Novo mesto



V soboto, 29. novembra 2025, so obiskovalci in ljubitelji ustvarjanja v prostorih Gostišča na trgu lahko izdelali svoj unikatni adventni venček. Pod vodstvom učiteljic praktičnega pouka Urške Tovornik in Mojce Ramuta ter naših dijakov programa cvetličar so udeleženci ustvarjali predvsem iz naravnih materialov ter se ob tem prijetno družili v predprazničnem vzdušju.

Pestro ponudbo izvirnih in trendovskih adventnih venčkov, ki jih izdelajo dijaki cvetličarji, pa kupcem vsako leto ponudimo tudi v naši šolski trgovini na Sevnem.

DIGITALIZACIJA V KMETIJSTVU TUDI NA GRMU NOVO MESTO

Besedilo in fotografije: Božidar Hudoklin, dipl. inž. zoot.

Januarja lanskega leta je naša šola uspešno kandidirala na razpisu Agencije Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja v okviru intervencije IRP 21. Ta intervencija je namenjena naložbam v kmetijsko mehanizacijo in opremo za optimalno uporabo hranil ter trajnostno rabo fitofarmacevtskih sredstev.

Pred nekaj dnevi so na šolo dostavili škropilnico in trosilnik mineralnih gnojil znamke Amazone, ki sta namenjena uporabi po načelih pametnega kmetovanja. To pomeni, da se priključek poveže s traktorjem, ki ima vgrajeno navigacijo GPS, in nato skupaj samodejno uravnava aplikacijo gnojil ali fitofarmacevtskih pripravkov.

Na večini obdelovalnih površin imamo že izdelane analize tal za potrebe pametnega kmetovanja. Te predstavljajo še dodaten korak naprej, saj lahko traktor s pametnim trosilnikom prebere podatke o analizi tal in samodejno prilagaja količino gnojil glede na dejanske potrebe posameznih delov površine – tam, kjer je hranil več, jih doda manj, ponekod pa gnojenje sploh ni potrebno.

Z omenjenim nakupom smo naredili pomemben korak naprej in sledimo sodobnim trendom v kmetijstvu, ki je vse tesneje povezano z digitalizacijo. Glavni namen pa je dijakom in študentom predstaviti pomen in smisel takšnega načina kmetovanja, da bodo pridobljeno znanje lažje prenesli tudi na svoje domače kmetije.



UDELEŽILE SMO SE MEDNARODNEGA SLAŠČIČARSKEGA TEKMOVANJA ARTSLAST

Besedilo: dijakinje 2. i

Slaščičarke 2. letnika smo se 14. oktobra 2025 udeležile mednarodnega slaščičarskega tekmovanja ARTSLAST, ki je potekalo v Termah Tuhelj. Poleg nas so na tekmovanju sodelovali še tekmovalci s Češke, Hrvaške, iz Avstralije, Slovaške in Ukrajine. Tekmovale smo v pripravi vaniljevih rogljičkov, srninega hrbta in marmornega kolača. Na tekmovanje smo se odpravile dijakinje Kaja Žana Bojanec, Neja Celič, Nika Črne, Mia Fink, Lejla Mušić in Kaja Krušič ter naši mentorici Marica Drmaž in Manca Kavšček.



Zbrale smo se ob 7.25 pred šolo, kjer smo natovorile šolski kombi in se odpravile proti prizorišču tekmovanja. Po prihodu smo najprej razstavile svoje izdelke na mizo s številko, ki nam je bila dodeljena. Nato smo imele predavanje o slovenskih in hrvaških tradicionalnih sladicah ter degustacijo. Kasneje smo prisluhnile še več zanimivim predavanjem, in sicer o rabi lešnikovih lupin, o uporabi rabarbare v slaščičarstvu ter o tradicionalnih sladicah Ukrajine in Češke. Predavanja so bila zelo poučna. Najbolj smo si zapomnile predavanje o cerkljanskih potičkah, ki so manjše in z različnimi nadevi. Izvedele smo, da je v nekaterih naših koncih znana tudi čebulna potica. Med odmori smo si ogledovale razstavljene sladice in piškote, jih poskusile ali kupile. V prostem času pa spoznavale hotel in njegovo okolico.

Na dogodku smo srečale veliko novih ljudi, kultur in sladic. Na koncu je sledila še razglasitev zmagovalcev ter podelitev priznanj in medalj. Udeležba na tekmovanju ARTSLAST je bila za nas dragocena izkušnja, saj smo pridobile novo znanje, spoznale različne slaščičarske tradicije ter utrdile svojo motivacijo za nadaljnje delo na področju slaščičarstva.

STARTUP VIKEND NOVO MESTO 2025



Profesor in mentor Mitja Turk se je z dijaki udeležili Startup vikenda Novo mesto 2025, kjer so s svojimi inovativnimi idejami dosegli odlične rezultate:

- ekipa 3. a (AQUABAND - Vita Julija Jeram, Tara Klobučar, Lana Pajić) je dosegla 2. mesto za zapestnico, ki opozarja na pomanjkljivo hidracijo;
- ekipa 3. b (BUGGYGUARD - Neža Dinghauser, Neja Kobe, Maja Slak) je dosegla 3. mesto za avtomatski električni pršilnik, ki preprečuje vstop insektov v stanovanje.

USPEH ELE MOLTARA IN VARJE ŽITKO NA DRŽAVNEM TEKMOVANJU IZ LOGIKE

Besedilo in fotografija: mentorica Katja Ilc, prof.

Dijakinji Ela Moltara (1. a) in Varja Žitko (3. b) sta se uvrstili na državno tekmovanje iz logike, kjer sta dosegli odlična rezultata: Varja je osvojila srebrno, Ela pa zlato priznanje. Iskrene čestitke obema!

Svojih sivih celic ne krepimo le z ustrezno prehrano (priporočeni so ribe, bogate z omega 3 maščobnimi kislinami, čokolada z vsaj 70-odstotnim deležem kakava, borovnice, jabolka, kava, kurkuma, špinača ...) in telesno aktivnostjo, ki nam v možgane požene dovolj krvi in kisika, temveč lahko nanje vplivamo tudi z miselnimi izzivi.

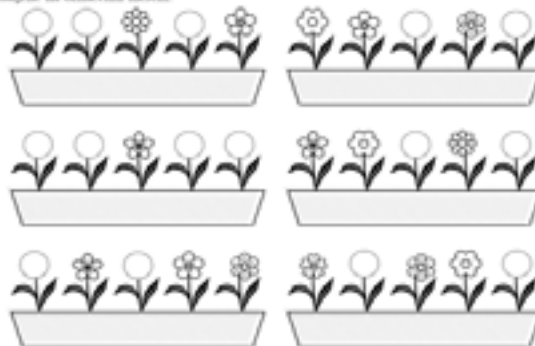
Pred vami je ena izmed tekmovalnih nalog s šolskega tekmovanja iz logike (ROŽE), s katero se lahko še sami podate na miselno pustolovščino.



Mišna je v lončih ponudila 6 različnih vrst rož, ki jih označujemo s črkami A, B, C, D, E in F.

A	B	C	D	E	F

V vsako lončico je posadila 5 različnih rož, prav tako pa je upoštevala, da nobena roža ni dvakrat posajena na enakem mestu glede na vrsto rož v lončici. V kroge vpisi, katere rože so posajene na označenih mestih.



LEDENIKI IZGINJAJO

Besedilo: mentorica Nina Jarc, prof.

Generalna skupščina Združenih narodov je leto 2025 razglasila za mednarodno leto ohranjanja ledenikov. Pobudniki želijo ozaveščati o pomembni vlogi, ki jo imajo ledeniki, sneg in led v podnebnem in hidrološkem ciklu, in posledicah hitrega taljenja ledenika.

V okviru 3. konference učiteljev družboslovnih in humanističnih predmetov »Mladi in državljanstvo« (DUH 2025) je Zavod Republike Slovenije za šolstvo razpisal natečaj Ledeniki izginjajo. Filip Srdić, dijak 1. letnika biotehniške gimnazije, je osvojil prvo mesto med srednješolci za najboljši plakat z družbeno-angažirano vsebino v digitalni obliki.



GROSSMANOVO PRIZNANJE 2025

Besedilo: mentorica Neva Vrčko Novak, prof.

Akademija za gledališče, radio, film in televizijo (AGRFT) in Društvo slovenskih režiserjev SCENARISTI sta razpisala natečaj, v katerem so z izvirnimi sinopsisi oziroma zgodbami za kratki igrani film ali kratko televizijsko dramo na poljubno temo lahko sodelovali dijakinje in dijaki slovenskih srednjih šol.

19. 12. 2025 je na Oddelku za film in televizijo zasedala žirija za Grossmannovo nagrado 2025 in Grossmannovo priznanje 2025. Žirijo so sestavljali: red. prof. mag. Marko Naberšnik, predsednik žirije, izr. prof. Jure Černec, mag. art., član, doc. Barbara Zemljčič in Vukašin Stepančič, član, študent UL AGRFT. Med srednješolci so izbrali dve najboljši kratki zgodbi, med katerima je bilo tudi besedilo z naslovom Boleča resnica 15-letne deklice Lare naše dijakinje Anastasije Stanković.

Dobitnika priznanja bosta prejela knjižno darilo s filmskega področja ter priložnost, da si v živo ogledata potek resničnega filmskega snemanja.

Odlomek iz Anastasijine zgodbe:

Nekoč je v stari majhni hiški nedaleč od Kranja živela 15-letna deklica Lara. Živela je z mačeho in očetom, za katera pravi, da je nikoli nista razumela. Lara je bila izjemno lepo in čuteče dekle. Razumela je vsak pogled v človeškem očesu, vsak vdih in izdih, vsako ptico, ki je nesigurno letela nad njeno hiško ... Razumela je vse, čeprav je bila precej mlada. Njena mačeha in oče pa se tega nista zavedala.

Larin oče se je poročil z Larino mačeho, zato da bi dobila dokumente za bivanje v Sloveniji, saj je bila rojena v Srbiji. Prepirala sta se, večinoma glede Lare, ki je to opazovala, a si tega ni jemala k srcu. Nenehno se je vračala k mislim o sebi in svoji zapleteni življenjski situaciji, ki ji je stiskala srce in ji jemala mir. Te noči, ko sta se oče in mačeha prepirala zaradi nje, je sanjala svojo pokojno mater. Kako bi bila vesela, če bi ona bila tukaj. Morda res ni bila idealna, a vendarle je ponujala več razumevanja in nežnosti kot mačeha. Njena mati je umrla zaradi hude bolezni, ko je bila Lara stara komaj tri leta. Nikoli ni zares spoznala, kako je imeti mater, ki te objame, ti prišepne tolažilno besedo ali ti pokaže pot. /.../



LAHKIH NOG NAOKROG

GRMSKI GIMNAZIJCJI NA ŠTAJERSKEM

Besedilo in fotografiji: Irena Kurajić, univ. dipl. inž. kmet.

Sončen oktobrski dan so dijaki 4. letnika grmske biotehniške gimnazije preživeli na Štajerskem.

Dr. Ana Vovk z Univerze v Mariboru je v Dolah pri Poljčanah predstavila drugačen način bivanja s čim več samooskrbe in čim manj vpliva na okolje.

V bližini pa so spoznali tudi zgradbo in delovanje rastlinske čistilne naprave.



DAN NASPROTIJ

Besedilo in fotografije: Irena Kurajić, univ. dipl. inž. kmet.

Zadnji septembrski petek letošnjega šolskega leta so dijaki grmske biotehniške gimnazije preživel na Regijskem centru za ločevanje odpadkov in v Nacionalnem inštitutu za biologijo v Ljubljani.

To je bil dan popolnih nasprotij. Zjutraj so spoznavali, kako se strojno ločuje mešane odpadke ter kompostira in proizvaja bioplin. V drugem delu ekskurzije pa so sledili seznanitev s sterilni pogoji, raziskovanje rastlinskih virusov, analiza DNK, toksikologija, elektronsko mikroskopiranje, spoznavanje pajkov in za zaključek še predstavitev Morske biološke postaje Piran.



TERENSKI DAN DIJAKOV PROGRAMA KMETIJSKO-PODJETNIŠKI TEHNIK

Besedilo in fotografiji: Gašper Pucelj, učitelj strokovnih modulov in vzgojitelj

V petek, 3. oktobra 2025, smo z dijaki 1. c, 4. e in 5. a obiskali Kmetijski inštitut Slovenije v Jabljah, kjer so nam predstavili uporabo drona za škropljenje, ki ga uporabljajo pri raziskavah, in bi lahko v prihodnosti postal del redne prakse na slovenskih kmetijah.

Ogledali smo si tudi mikro bioplinarno in spoznali njen pomen za trajnostno kmetijstvo. Dan smo zaključili z obiskom kmetijskega sejma v Komendi, kjer so dijaki uživali ob ogledu raznolike kmetijske mehanizacije.



NA OBISKU PRI KARLOVČKU

Besedilo: France Absec, univ. dipl. inž. agr.

Dijaki 3. letnika grmske biotehniške gimnazije so v novembru uživali med dišečimi jabolki na kmetiji Karlovček v bližini Šentjerneja.

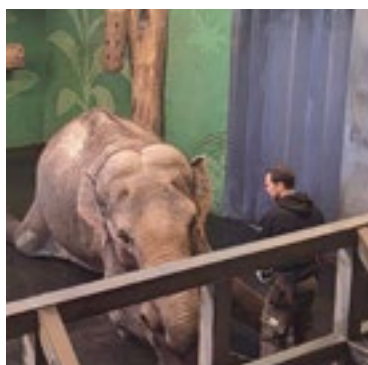
Domačin, naš bivši gimnazijec Nejc Rumpret, je ponosno predstavil dejavnosti kmetije, ki je v zadnjih letih postala znana po odličnih jabolkih, hruškah, breskvah, češnjah, namiznem grozdju, peninah in še marsičem. Sami pa smo se razveselili predvsem degustacije številnih sort jabolk in okusnega liofiliziranega sadja.



V ŽIVALSKEM VRTU

Besedilo: Matej Zobec, učitelj strokovnih modulov

V ponedeljek, 1. 12. 2025, so dijaki nižjega poklicnega izobraževanja obiskali ljubljanski živalski vrt, kjer so postali oskrbniki za en dan. Ogledali so si veterinarsko ambulanto, kuhinjo, dnevni trening s slonico Gango in na poučni delavnici izvedeli veliko novega o življenju plazilcev.



NADALJEVANJE PROJEKTA WARMING SCHOOL V ZANZIBARJU

Besedilo in fotografije: Anton Goršin, univ. dipl., inž. gozd.

Projekt Warming school z naslovom Mladi ambasadorji trajnostnega razvoja se je po opravljenih kampanjah v juniju nadaljeval od 6. do 10. 10. 2025 v Zanzibarju (Tanzanija). Iz naše šole sta se poleg mene srečanja udeležila še dijaka maturanta Tinkara Kučič (naravovarstveni tehnik) in Tobija Vrtovec (kmetijsko-podjetniški tehnik - PTI). Udeleženci srečanja pa so prihajali še iz Italije, Nemčije, Švedske, Ruande, Kenije, Somalije in Tanzanije. Z izjemo Tanzanije, ki je bila gostiteljica srečanja, so bile iz sodelujočih partnerskih držav udeleženi do 4 predstavniki, iz Tanzanije pa je bilo nad 10 sodelujočih.

Na zaključni konferenci so bili predstavljeni rezultati projekta s predstavitvami izvedenih kampanj mladih ambasadorjev trajnosti sodelujočih partnerjev. Poudariti je potrebno, da so bila v dvoletnem obdobju razvita učna orodja o krožnem gospodarstvu, rabi obnovljivih virov energije, prepoznavanju življenjskih ciklov izdelkov in še o nekaterih drugih dejavnostih, povezanih z zelenim gospodarstvom z namenom, da mladi kot ambasadorji lahko delujejo na področju sprememb v domačem okolju za bolj zeleno in varnejšo prihodnost. Sodelujoči na konferenci so bili tako s področja izobraževanja in političnega udejstvovanja kot tudi iz nekaterih nevladnih organizacij, ki lahko oblikujejo izobraževanje o okoljski trajnosti. Posebej je bil dan poudarek na pripravi priporočil za večje vključevanje trajnosti v izobraževalne sisteme.

Kot je običajno, je udeležence srečanja najprej nagovoril predstavnik organizatorske države g. Said Seif, direktor inovacijskega podjetja Cube Zanzibar. Izrazil je veliko veselje in hvaležnost, da lahko njegovo podjetje gosti zaključno konferenco Erasmus projekta Warming school in da bodo udeleženci projekta lahko seznanjeni z njihovimi inovacijskimi pristopi trajnostnega gospodarstva. V nadaljevanju je Stefano Campanari (Scambioevropei) še kratko predstavil projekt. Dejal je, da je v sklopu projekta nastal Priročnik o okoljski trajnosti v obsegu 160 strani v angleškem jeziku. Sodelujoči v projektu pa so s prevodi poskrbeli, da je priročnik izdan še v 7 drugih jezikih: arabščini, italijanščini, nemščini, ruandščini, slovenščini,

svahiliju in švedščini.

Sledilo je kratko poročanje po posameznih državah. Predstavniki so udeležencem predstavili vrsto opravljenih dejavnosti na temo trajnosti, število sodelujočih, pridobljene rezultate in možnosti v prihodnosti. Na Švedskem so mladi zbirali materiale za recikliranje in pri praktičnih delavnicah preoblikovali plastične steklenice, kartone in ostanke papirja v obliko cvetličnih lončkov in stenskih dekoracij. V Ruandi pa so izvedli projekt Vpliv Vandine poti v povezavi z gorilami. V Sloveniji so bile izvedene kampanje na področju trajnostnega gospodarjenja z gozdovi v povezavi s čebelarstvom, nego gozda in gostinsko-turistično ponudbo.



Nekaj o zgodovini in posebnostih Zanzibarja

Zanzibar je Tanzanijski arhipelag Vzhodne Afrike, ki zajema več manjših otokov in dva večja otoka (Unguja in Pemba) v Indijskem oceanu. Glavno mesto Zanzibar je na otoku Unguja. Zanzibar je polavtonomno območje v Republiki Tanzaniji. Najpomembnejše industrijske veje v območju so proizvodnja začimb, pridelava rafije in turizem. Turizem je sodobnejša dejavnost. Za domačine pa imata velik pomen tudi ribiška in algakulturna industrija.

Ljudje na Zanzibaru so po arheoloških odkritjih prisotni vsaj že 20.000 let, od začetka pozne kamene dobe. Do konca 10. stoletja je bil Zanzibar eno izmed osrednjih svahilskih trgovskih mest. V začetku 16. stoletja pa je Zanzibar postal del portugalskega imperija za okoli 200 let. Prvi sultan Zanzibarja je okoli leta 1856 postal Maid bin Said. Sultani so razvili gospodarsko trgovino z arabsko elito, najpomembnejša trgovska dobrina pa je bila slonovina. Med svojo 14-letno vladavino je sultan Maid bin Said utrdil svojo moč okoli trgovine s sužnji. Malindi je bilo glavno пристanišče svahilske obale za trgovino s sužnji z Bližnjim vzhodom. Sredi 19. stoletja je skozi pristanišče letno potovalo tudi do 50.000 sužnjev. Majidov brat Khalifa bin Said, ki je bil tretji sultan Zanzibarja, je poglobil odnose z Britanci, kar je vodilo k napredku arhipelaga proti odpravi suženjstva. Leta 1890 je arhipelag prišel pod oblast Britanije. Leta 1964 se je Zanzibar združil s celinsko Tanganjiko in je nastala Združena republika Tanzanija. Na arhipelagu Zanzibar je bilo leta 2022 okoli 1.890.000 prebivalcev; danes ga večinoma naseljujejo etnični Svahili, prisotnih je tudi več Arabcev in nekaj etničnih Perzijcev, Somalcev in Indijcev. Prebivalstvo je skoraj večinoma muslimansko in ima okoli 22.000 pripadnikov krščanski skupnosti in še nekaj pripadnikov drugih verskih skupnosti.



Otok Unguja je znan po čudovitih peščenih plažah z obrobniimi koralnimi grebeni, kjer je tudi bogata morska biotska pestrost. Podnebje na Zanzibaru je tropsko monsunsko s primarnim maksimumom padavin v marcu, aprilu in maju ter z drugim maksimumom novembra in decembra. Na otoku večjih divjih živali ni, najbolj prepoznavna pa je opica zanzibarski rdeči kolombus (*Procolobus kirkii*), ki je eden najredkejših primatov v Afriki. V gozdnatem območju Jozani se poleg opic pojavljajo še divje svinje, manjše antilope, afriške palmine cibetovke, več vrst mungov in tudi zanzibarski

leopard. Na podežlju se pojavljajo številne vrste ptic in različne vrste metuljev.

Zanzibar ima lastno mednarodno letališče imenovano Abeid Amani Karume, ki lahko letno sprejme 1,5 milijonov potnikov.

Ogled Stone Towna in večerni skoki v ocean

Med turističnimi ogledi je vsekakor zanimivo spoznati zgodovino osrednjega dela glavnega mesta Zanzibarja, to je t. i. kamnito mesto (Stone Town). V prostem popoldanskem času smo se sami sprehodili po nekaterih glavnih ulicah mesta in ob obali Indijskega oceana. Z zanimanjem smo si ogledovali postavljene stojnice, kjer so domačini prodajali različne vrste izdelkov od sadja in začimb do spominkov in oblek. Pod vodstvom enega izmed domačinov pa smo se sprehodili tudi po starem delu mesta. Vodič domačin, ki se nam je ponudil kar sam, nas je med sprehodom po ulicah opozoril na nekatere tipične gradbene posebnosti, ki odražajo islamsko kulturo. Posebej pa je našo pozornost pritegnil t. i. trg sužnjev, o čemer je več napisal v svojem članku Tobija (rubrika Z mojega zornega kota).

Že ob 6. uri popoldne se znoči in v tem času skupina domačinov (fantje) organizira skoke v vodo Indijskega oceana. Nekaj junakov si po vrstnem redu na urejeni ploščadi vzame nekaj zaleta. Ob pridobljenem dovoljenju posameznik steče na rob ploščadi ter skoči v ocean. Množica ljudi, ki to opazuje, seveda vsakega posameznika bodri in na mu koncu podeli tudi močan aplavz. Med te junake se je odločil vstopiti tudi Tobija in preizkus seveda uspešno opravil. Ob koncu dogodka vodja zaprosi gledalce za finančno nagrado.

V slabem tednu našega obiska smo si ogledali veliko zanimivih krajev in tamkajšnjih dejavnosti: vzgojo morskih alg (projekt CUBE Zanzibar), farmo začimb, naravni rezervat Masangini, vas Mvuleni in portugalsko utrdbo ... Vse to pa vam bomo podrobneje predstavili v prihodnjih številkah našega šolskega časopisa.

Svoje vtise o življenju vaščanov na Zanzibarju pa je zapisala tudi dijakinja Tinkara Kučič:

Naš tretji dan na Zanzibarju se je končal z obiskom ter ogledom ene izmed vasi, ki se nahaja nad ruševinami stare portugalske utrdbe. Naš vodič je bil eden od tamkajšnjih vaščanov. Razkazal nam je naselje in razložil, s čim se ukvarjajo ženske, o direktni povezanosti herbalizma z vsakdanjim življenjem, predstavil nekaj njihovih navad ...

Ker njihova kultura vključuje poligamijo, je navada, da mora moški najprej zgraditi prostor zase (ta kasneje nastane osrednja soba), nato pa za vsako žensko, s katero se poroči, novo sobo, priključeno k osrednji. Vodič nam je omenil, da največji poligamijski zakon v njihovi vasi šteje štiri žene in enega moža. Za otroke šola ni obvezna, morajo pa pomagati odraslim pri fizičnem delu. Na našem ogledu nas je stalno spremljalo nekaj vaških otrok.

Njihove tradicionalne hiše so bile zgrajene iz slame, trsja, lesenih palic in blata. Trenutno pa uporabljajo kamen in malto, ki jo pripravijo ženske z drobljenjem krhkih kamnov, najdenih v morju. Hiše so preproste. Ljudje v tako majhnih naseljih nimajo pohištva, pitne vode ali elektrike. Kuhinje so zunaj hiše in za kuhanje uporabljajo glinene posode, ki so starejše tudi od sto let. Sredi vasi je vodnjak, ki meri 20 m v globino, iz katerega dobijo večino svoje vode. Z drugim sodelujočim dijakom sva iz vodnjaka izvlekla vsak po eno vedro vode. Prav tako smo lahko poskusili, kako nositi vedra in drug tovor (les) na svojih glavah.

Ena izmed glavnih dejavnosti vaščanov je izdelovanje ročnih izdelkov iz posušene trave/listov trsja, kot so pahljače, preproge, prevleke za postelje ipd., ki jih po izdelavi lahko obarvajo z barvili, pridobljenimi iz rastlin. Potek je dolgo trajen in zahteva veliko spretnosti. Izdelke prodajajo na lokalnem trgu v najbližjem mestu in uporabljajo v vsakdanjem življenju.

Zelišča, začimbe in sadja se najdejo povsod - na vrtovih, velikih nasadih, kot divja vegetacija ob poteh (črne banane, mango, star fruit, henna, poper, cimet ...). Večina zelišč je namenjena predvsem za nosečnice ali bolne. Eno izmed dreves ima liste, iz katerih pripravljajo čaj, ki lahko zdravi 50 bolezni.

Izven vasi stoji drevo baobab, ki je dokumentiran kot drugo najdebelejše svoje vrste v Tanzaniji. Pred drevesom imajo postavljeno nogometno igrišče in ko priredijo tekme z vaščani iz sosednjih vasi, gledalci spremljajo tekmo z vej drevesa.

Ogled vasi nam je dal poučen vpogled v življenje prebivalcev nepoznanih delov Zanzibarja, kjer turizem ni razvit za razliko od drugih predelov otoka. Razlike med načinom življenja in kulturnimi navadami so težko primerljive s Slovenijo (v dobrem smislu) in nadvse zanimivo jih je bilo spoznati.



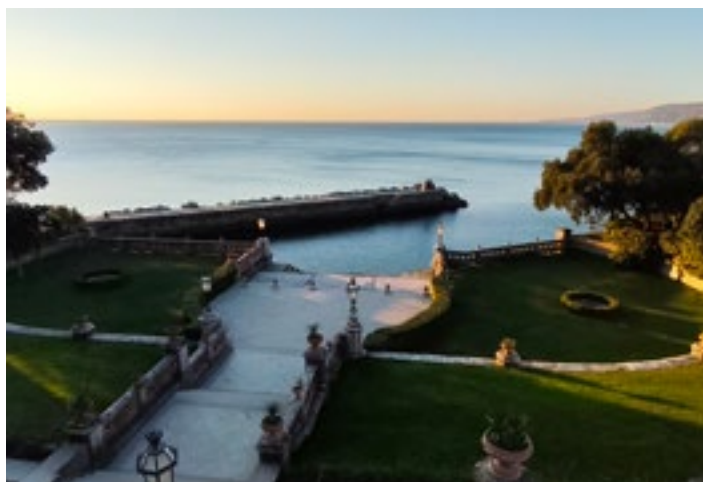
NA TRŽAŠKO

Besedilo in fotografiji: Andreja Bartolj Bele, univ. dipl. inž. kmet.

Priprava strokovnih ekskurzij je za vsakega učitelja poseben izziv, ki zahteva posebno pozornost in sodelovanje tako učiteljev kot dijakov. Strokovna ekskurzija mora biti zasnovana kot medpredmetna povezava. To ni izlet in prosti dan za dijake, ampak je skrbno načrtovan dan z vsebinami, ki bodo mlade spodbudile k strokovnemu udejstvovanju, splošni razgledanosti in zanimanju za cilje, ki jih strokovna ekskurzija zasleduje.

Tako smo se v začetku novembra odpravili na Kras in na Tržaško. Vključeni so bili vsi dijaki programov cvetličar in hortikulturni tehnik, pridružil pa se nam je tudi en dijak iz programa kmetijsko-podjetniški tehnik, ker ga zanima vrtnarstvo.

Strokovno ekskurzijo smo začeli v Botaničnem vrtu v Sežani. Čudovito sončno jutro je omogočalo fotografiranje, kjer kvaliteta fotografij zaradi svetlobe ni bila vprašljiva. Dijaki so bili navdušeni nad samim parkom, mogočnimi drevesi in zanimivo zbirko rastlin v rastlinjakih. Med sprehodom po parku smo spoznavali rastline, predvsem drevnino. Vsi po vrsti smo se zgražali nad neprijetnim vonjem plodov dvokrpega ginka (*Ginko bilboa*). Vodič nam je predstavil zgodovino botaničnega vrta in interaktivno dvorano, kjer so si dijaki ogledali zanimivo animacijsko predstavitev nastanka in značilnosti kraške pokrajine.



Po ogledu botaničnega vrta v Sežani smo se odpeljali čez mejo v Italijo, kjer smo v Opčinah pri obelisku začeli pohodniški del strokovne ekskurzije. Usmerili smo se na pri Tržačanih izjemno priljubljeno pohodniško pot Napoleonika. Takoj smo se navduševali nad res impresivnimi razgledi na morje in Tržaški zaliv. Pot je bila ravna, obsijana s soncem in vsaj po tem delu nezahtevna, zato smo po njej lahko peljali tudi dijakinjo, ki je na invalidskem vozičku. V kraju Proseco smo se usmerili nazaj skozi gozd do Marijinega svetišča na Vejni, ki je arhitekturno izjemna zgradba s svojo zgodbo in zgodovino. Poleg tega stoji na najlepšem razglednem prostoru nad Trstom. Po krajšem postanku smo se po drugi poti vrnili do Proseka in se nato usmerili na označeno pot v dolino. Za nekatere dijake je bil spust do morja precejšen zalogaj. Malo pa nas je tudi preganjal čas, saj se je sonce nevarno hitro bližalo obzorju. Na koncu smo vsi srečno prišli v dolino in se po promenadi sprehodili do gradu Miramare, kjer smo si ogledali prenovljeni park in se vsaj tisočkrat fotografirali ob spektakularnem sončnem zahodu.

Dan se je zaključil v mraku, čakala nas je še dolga pot domov in zbiranje vtisov, ko smo vsak po svoje evalvirali lepo in koristno preživet dan.

Z MOJEGA ZORNEGA KOTA

MIKROSVET SKOZI BIOTEHNOLOGIJO: NEVIDNA PRIJATELJA BILI IN ARČI

Besedilo: Pia Sara Saje, 2. a

Ste vedeli, da okoli nas živi neskončno veliko majhnih bitij, ki so tako drobna, da jih ne vidimo niti z očali? Pravimo jim mikrobi. Spoznajte dva najboljša prijatelja med njimi!

Bili – Veseli trebušni plesalec

Bili je bakterija. Izgleda kot majhna, mehka modra žogica z repkom, s katerim maha sem in tja kot vesel kuža. Bili najraje živi v tvojem trebuščku. Ko ti poješ jabolko ali popiješ mleko, Bili pokliče svoje prijatelje: »Dajmo, ekipa, na delo!« S svojimi nevidnimi ročicami pomagajo trebuščku razrezati hrano na majhne koščke, da si ti močan, zdrav in lahko hitro tečeš.

Bili ima rad tudi jogurt. Pravzaprav je on tisti »čarodej«, ki mleko spremeni v tvoj najljubši sadni jogurt!

Arči – Neustrašni raziskovalec

Arči pa je arheja. Je oranžne barve in nosi nevidno čelado, ker je pravi pustolovec.

Arči ne mara dolgčasa. On gre tja, kjer je vsem drugim prevroče ali premrzlo. »Glejte me!« zavpije Arči in skoči naravnost v vroč vrelec pod vulkanom, kjer voda brbota kot v velikem loncu za juho. Bili bi se tam stopil kot sladoled, Arči pa samo uživa v vroči kopeli.

Arči živi tudi globoko v morju in celo tam, kjer je vse polno soli. On je kot mali superjunak, ki čuva tiste koticke sveta, kamor si nihče drug ne upa.

Zakaj sta naša junaka?

Nekega dne sta se Bili in Arči srečala na vrtu pod rožico. »Ljudje se naju včasih bojijo, ker mislijo, da prinašava bolezni,« je žalostno rekel Arči. Bili ga je pobožal z repkom: »Nič ne skrbi. Večina nas je zelo pridnih. Brez mene otroci ne bi mogli prebaviti malice, brez tebe pa narava ne bi bila tako zanimiva in čista.« Objela sta se in odšla vsak na svoje delo. Bili je šel delat sir, Arči pa se je odpravil na nov vroč vulkan.

ZAKAJ BRATI?

Besedilo: Katjuša Cetina, 2. b

Tok spoznavanja se začne že v otroštvu, ko kakor filozofi na svet gledamo odprtih oči in se nenehno sprašujemo, zakaj je svet tak, kakršen je. Porajajo se nam vprašanja, na katera sami še ne znamo odgovoriti. Šele čas in vztrajna potrpežljivost nam prineseta odgovore oziroma ustrezne približke. Moj namen ni pisati o spoznavanju, temveč o enem izmed dejavnikov, ki vodijo do njega samega. To je branje.

Knjiga je časovna kapsula, ki nas povezuje s preteklostjo in pripravlja na prihodnost. Zlasti knjige so glavni vir informacij o zgodovini človeštva in človeški miselnosti. Vsaka stran na nas pusti drugačen, poseben vtis, občutek, ki nam pokaže, kaj pomeni hrepeneti, imeti strast in brezmejno ljubiti, pa tudi biti svoboden, iskren in pravičen. Tako z branjem kot otrok začneš razmišljati, kot mladostnik čustvovati in kot odrasel interpretirati dogodke okoli sebe.

Družba ima danes svoje ideale in težnje po ustvarjanju in vse hitrejšem razvoju. Tako smo vse dni našega življenja obsojeni na sovraštvo ter laži, ki nas poneumljajo do smrti. Zato se moramo, da bi se obranili in uprli ponotranjanju te otopelosti v lastne miselne procese, naučiti brati, spodbujati lastno mišljenje ter gojiti svojo zavest in lasten sistem prepričanj. Vsi potrebujemo te veščine, da bi se lahko branili in ohranili razum.

BESEDA LETA 2025
Priprava: Neva Vrčko Novak, prof.

Beseda leta je beseda, ki je zaznamovala tekoče leto. Slovenci smo za besede leta v zadnjem desetletju proglasili besede begunec (2016), evropski prvaki (2017), čebela (2018), podnebje (2019), karantena (2020), PCT (2021), gasilec (2022), ujma (2023) in genocid (2024). Za leto 2025 je bila izbrana beseda BOŽIČNICA. Zakaj? Slovenska vlada je ob koncu leta uzakonila obvezno izplačilo božičnice oziroma zimskega regresa oziroma 13. plače, torej gre za izplačilo denarnega dodatka delodajalca ob koncu koledarskega leta. Je nagrada zaposlenemu za poslovno uspešnost.

Na drugo mesto se je uvrstila beseda dolgotrajna oskrba, na tretje mesto pa zastoja.

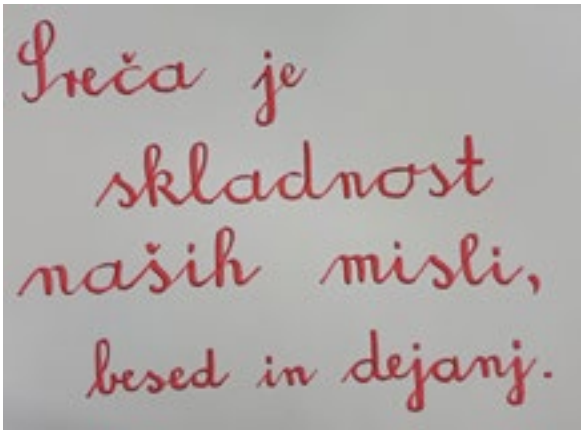
Komisija je izbrala tudi besedo mladih, to je 6-7 [šest sedem]. Kretnja leta pa je po izboru Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije geopestro.

LOV NA BESEDE

V mreži črk poiščite besede, ki so že bile slovenske besede leta. V mreži so zapisane vodoravno, navpično ali diagonalno.

J	A	N	E	T	N	A	R	A	K	Z	T	S	Ž
S	A	I	Ž	J	Š	A	D	M	A	A	M	J	U
K	C	A	E	E	K	L	E	K	V	Ž	I	E	Š
M	I	Š	S	Ž	R	E	C	H	I	Ž	B	V	M
Z	N	J	L	S	Š	B	P	E	U	S	M	Z	Z
P	Č	T	Ž	L	H	E	K	V	N	N	Ž	U	N
F	I	C	S	U	E	Č	E	I	S	U	O	D	Ž
H	Ž	P	E	Š	A	H	M	V	I	E	G	V	Ž
P	O	D	N	E	B	J	E	E	M	T	T	E	D
F	B	L	T	J	L	B	O	Č	L	B	U	K	B
E	V	R	O	P	S	K	I	P	R	V	A	K	I
G	E	N	O	C	I	D	N	V	A	T	J	T	L
M	Z	E	S	Ž	R	G	A	S	I	L	E	C	Ž
J	G	E	O	P	E	S	T	R	O	S	T	R	L

JANUARJA PIŠEM Z ROKO
Mentorica dogodka je bila
knjižničarka Anica Možina.



V SREDIŠČU POZORNOSTI

Pripravila: Neva Vrčko Novak, prof.; Fotografije: osebni arhiv dijakov

Pri pouku slovenščine smo se nedavno posvetili temi intervjuja, njegovi strukturi, zakonitostim, načinom zastavljanja vprašanj in namenu tvorbe. Kot del učne naloge so dijaki v dvojicah pripravili zanimive intervjuje, v katerih so sošolci spregovorili o svojih hobijih.

V šolskem časopisu predstavljamo dva izmed najbolj zanimivih intervjujev dijakov 1. d, programa naravovarstveni tehnik. Bralci lahko tako spoznate, kako dijaki preživljajo svoj prosti čas, katere aktivnosti jih veseli in kaj jih navdihuje.

INTERVJU Z MAJO PAVLIN GERŠAK (v vlogi novinarke: Nina Kelher)

Maja Pavlin Geršak je dijakinja prvega letnika programa naravovarstveni tehnik. Zaupala nam je, da se v prostem času zelo rada ukvarja z glasbo. Igra harmoniko in rada tudi kaj zapoje, zato smo jo pobliže povprašali o njeni strasti do glasbe.



Kdaj si se začela ukvarjati z glasbo?

Z glasbo sem se začela ukvarjati pri treh letih, ko sem dobila svojo prvo otroško harmoniko.

Zakaj te glasba veseli?

Glasba me sprosti, z njo lahko odmislim vse probleme in z njo lahko izrazim svoja čustva.

Zdaj igraš harmoniko in rada poješ. Si v prihodnosti morda želiš doseči še kaj?

Ja, želela bi si igrati še akustično kitaro.

Ali si že kdaj nastopala?

Sem. Moj prvi nastop je bil že pri štirih letih, ko sem pela v vrtcu.

Kaj pa trenutno – ali veliko nastopaš?

Na leto imam po navadi 3-4 nastope, s čimer sem kar zadovoljna.

Se ti zdi igranje harmonike težko? Si morda že kdaj obupala?

Ja, harmoniko se je kar težko naučiti igrati. Pridobiti moraš občutek za tipke in jih dobro poznati. V osmem razredu sem nehala igrati, ker me je glasbena šola preveč obremenjevala.

Zanima me, še tvoje mnenje o glasbeni šoli.

Zdi se mi zanimivo, pa vendar tudi naporno zaradi vseh izpitov.

Koliko razredov glasbene šole pa imaš narejenih?

Pet razredov. Žal mi je, da nisem dokončala nižje glasbene šole, ki traja šest let.

Ali si kdaj razmišljala, da bi spet odšla v glasbeno šolo?

Naslednje šolsko leto nameravam spet obiskovati glasbeno šolo, vendar se bom začela učiti petje.

Bi nam za konec želela še kaj sporočiti, morda kakšno misel o glasbi?

Mislim, da je glasba nekaj res lepega. Ne predstavljam si življenja brez nje. Z glasbo lahko razveseliš ljudi, jih potolažiš in nasmejiš, ter narediš dobro vzdušje.



INTERVJU Z ŽIVO GORŠIN FABJAN (v vlogi novinarke: Anja Špehar)

Živa je že od otroštva velika ljubiteljica živali. Doma z veliko predanostjo skrbi tako za domače kot tudi za številne eksotične živali, pri čemer veliko pozornosti namenja njihovi oskrbi, dobremu počutju in varnosti.

Katere živali imaš doma in katera je tvoja najljubša?

Doma imam dva psa, mačko, pujsa, bradato agamo, leopardjega gekona, grebenastega gekona, dva rdečepegava udava, tri ameriške gože, dva kraljeva pitona, madagaskarskega udava, belo in črno podganarico, mlečno kačo, progastega goža, različne vrste pajkov in škorpiljonov ter tisočnoge. Moja najljubša pa je madagaskarski udav Bea.



S katero živaljo imaš največ dela?

Na splošno je največ dela s psi, od eksotičnih živali pa z bradato agamo.

Kako poteka oskrba živali?

Potrebno jih je hraniti, jim menjati vodo, odstranjevati iztrebke in urejati terarije. Z nekaterimi je več, z nekaterimi pa manj dela.

Koliko časa porabiš na dan za oskrbo živali?

Porabim manj kot eno uro, odvisno je od potrebe oskrbe.

Kako se počutiš, ko imaš doma toliko živali?

Že od malih nog odraščam z njimi in so del mojega vsakdana. Vesela sem, da se lahko družim z njimi.

Ali te je katera že ugriznila?

Ja, ugriznile so me mladič goža, bradata agama in grebenasti gekon. Ugrizi sploh niso prebili kože.

Ali bi se jim odrekla?

Ne.

Ali sodeluješ s kakšnim društvom?

Da, sodelujem z Bioexo na razstavah.



MOJ ZAKLJUČNI CVETLIČARSKI IZPIT

Besedilo in fotografija: Loti Bele, 3. e

Dijaki triletnih programov se moramo v zadnjem letniku poleg ocen osredotočiti tudi na zaključni izpit, ki je sestavljen iz dveh delov – slovenščine ter izdelave izdelka z zagovorom.

Ko smo se dijaki srednjega poklicnega izobraževanja 3. 11. 2025 vrnili v šolo s praktičnega usposabljanja pri delodajalcu, je bil objavljen nabor naslovov in mentorjev. Dijaki smo si izbrali naslov in se pri mentorju sami dogovorili o poteku našega nadaljnjega dela. Moja izbira je bila nekoliko drugačna, saj imam dve mentorici. Septembra sem opravljala praktično usposabljanje pri delodajalcu pod mentorstvom dr. Sabine Šegula. V tem času sva se dogovorili, da bom pod njenim mentorstvom izdelala izdelek za zaključno nalogo. Tako je dr. Šegula prevzela vlogo moje zunanje mentorice.



Za svoj izdelek sem izdelala božično-novoletno dekoracijo, postavljeno v graščini v Radovljici. Dekoracija je bila v obliki krinoline in je zahtevala veliko časa ter natančnega dela. Najprej sem na lutko napletla krosaž iz vrbovih vej. Nato sem veje razrezala na manjše dele in vsak posamezen kos posebej pritrdila na kovinsko ogrodje krila. Morebitne prazne odprtine sem zakrila z mahom. Iz mahu in časopisnega papirja sem izdelala »kače«, ki sem jih nato pritrdila na krilo.

Krinolino smo prestavili v graščino in jo tam razstavili. Dodala sem lučke ter pazila, da se kablov čim manj vidi. Nato sem pritrdila še bunkice, pri katerih je bilo treba vsako posebej namestiti. Za zaključek sem na zadnji del krinoline dodala še blago.

Vse od začetka do konca je bilo delo zabavno, vendar zelo naporno. Izdelava ni bila preprosta, saj je bila pri delu potrebna natančnost in potrpežljivost. Vesela sem, da mi je na koncu le uspelo, saj sem se zelo potrudila. Zadnja faza mojega dela je, da napišem in predstavim zagovor izdelka.

TRENING POTAPLJANJA

Besedilo in fotografija: Nuša Marolt, 4. d

Potapljati sem se pričela že v otroštvu, ko mi je oče kupil trde roza plavuti in masko za obraz z dihalko. Preden sem se šla potapljat v morje, sem morala pridobiti nekaj osnov, ki sem se jih lotila v domačem (sedaj že bivšem) bazenu.

Osnovni gibi, ki jih morate poznati za to dejavnost, so t. i. »morska deklica«, »delfin«, »morski pes«, »tjulenj« in »ptica«. »Ptico« uporabljamo, ko se vračamo nazaj nad vodno gladino. Ostali so simboli gibov, ki predstavljajo različne vzorce plavanja in pomagajo pri učenju pravilne tehnike, razvijanju hitrosti in izboljševanju koordinacije v vodi. Poleg navedenih se moramo naučiti še vodne stoje, ki je ključna za uporabo tehnike plavanja in da pridemo do dna hitro, ter preval nazaj oz. naprej, ki omogoči hiter obrat ter vrnitev na površje.

V vodi se moramo počutiti prijetno. Po usvojenih osnovah v bazenu moramo te vaditi še v morju, kjer imamo več prostora za vajo. Priporočena globina je med 2 ter 3 metri. Čez čas se postopoma pričnemo potapljati v večje globine. Po določenem času in več ponovitvah si moramo izračunati čas, ki smo ga preživeli pod vodo, ter do katere globine smo prišli. Če navedem primer iz lastnih izkušenj: 2 leti nazaj sem se potopila na globino 4,10 m; lansko leto pa sem z dodatnim treningom prišla do 5 m. Na vsaka 2 m je priporočljivo izenačiti pritisk. Pri rekreativnem potapljanju je pomembna oprema - maska ali očala ter plavuti. Pri maski ali očalih moramo steklo vsaj enkrat na leto oz. dan pred potopom ožgati, da postane rahlo sivo, nato pa dodamo zobno pasto ter umijemo z mrzlo vodo, da preprečimo zameglitev. Plavuti z večjo prožnostjo imajo večji odziv kakor trdne. Vso opremo moramo po uporabi sprati pod mrzlo vodo in jo umiti s čistilom za posodo. Shranimo jo v embalažo, ki je bila kupljena v trgovini. Vedeti morate kdaj, kje in na kakšnem terenu se potapljate. V vodo ne smemo v primeru večjih valov oz. vetra maestra.

Dodatni trening za potapljanje ima poudarek na vajah za mišice rok (plavanje, smer gibanja za obrat oz. vrnitev na površje) in nog (odriv, hitrost). Z njim je priporočeno začeti en mesec ali vsaj dva tedna pred dejavnostjo. Sama sem trenirala od ponedeljka do nedelje. Prva dva tedna sem se posvetila ponovitvi vaj vsaj 1- do 2-krat dnevno, pri čemer sem upoštevala polovico svoje starosti kot število ponovitev.

Po prvih dveh tednih sem stopnjevala intenzivnost: vaje sem ponavljala 3-krat na dan, še vedno z uporabo polovice starosti kot števila ponovitev. V ta sklop lahko vključimo tudi vaje za roke (sklece, dvigovanje uteži ...) in za noge (kolo, rolanje ...). Enkrat na dan je dobro, da delamo še dihalne vaje, ki so trening pljuč za vzdržljivost. Za pomoč štetja sekund uporabimo prste ali pa preprosto štoparico oz. odštevalnik časa. Vaje izvajamo v sedečem položaju (suhi) ali ležečem položaju (kad). Če izvajamo vaje v kadi, si natočimo le toliko vode, da nam pokrije obraz in si poskusimo s prsti odšteti ali prišteti čas za zadrževanje diha. Podobno lahko storimo tudi v umivalniku. Prenehamo, kadar pridobimo težek občutek v grlu (kot bi imeli cmok) in/ali nam obraz pordi.

Po vestno opravljenih pripravah smo zagotovo pripravljeni na potapljanje, a vseeno moramo biti zelo previdni. Zavedati se je treba, da je vsako telo drugačno, zato si je potrebno vaje prilagoditi glede na lastne telesne zmožnosti.



TRG SUŽENJSTVA NA ZANZIBARJU

Besedilo: Tobija Vrtovec, 5. a

Prvi dan našega obiska na otoku Zanzibar smo imeli krajši sprehod do bližnje obale. Sprehajali smo se po ulici in opazovali tamkajšnje zanimivosti, ko je do nas pristopil domačin in se nam ponudil za turističnega vodiča po starem delu mesta. Ker se nam je njegova ponudba zdela zanimiva, smo mu dovolili, da nas je popeljal k delčku zgodovine v Zanzibaru. Vodil nas je po ozkih ulicah in pripovedoval zgodbe o simbolih na vhodnih vratih in kako tu ljudje živijo danes. Vseh njegovih razlag nisem povsem razumel, saj mi angleščina ne gre še prav dobro.

Končno smo prispeli do trga sužnjev in vstopili v muzej suženjstva. Suženjstvo je predstavljeno s fotografijami in napisi v svahiliju in angleščini. V obdobju, ko je suženjstvo na Zanzibaru cvetelo, so se na trgu zbirali premožni ljudje, ki so imeli v lasti plantaže. Plantaž sami s svojimi družinami zaradi velikih površin namreč niso zmogli obdelovati, rešitev svojih težav pa so videli v delu sužnjev. Na trgu se je vršila prodaja in odkupovanje ljudi za delo. Do zaslužjenih ljudi njihovi gospodarji niso imeli nikakršnega sočutja. Če se niso ravnali po njihovih navodilih, so jih bičali, nečloveško pretepali in se nad njimi izživljali, saj sužnji niso imeli nikakršnih pravic. Delo sužnjev je bilo: čiščenje stanovanjskih objektov, čiščenje kuhinjske posode, gradnja objektov ... Najmanj cenjeno delo pa je bilo delo na poljih oz. plantažah, saj je bilo najbolj težaško delo. Če je sužnja jezikal je njen gospodar izrekel znane besede: »The slave girl has teeth, she bites. I do not want her any longer, send her to the fields.« (v prevodu Sužnja ima zobe, grize. Nočem jo več, pošljite jo na polje).



S prihodom britanske oblasti na otok v 19. stoletju se je suženjstvo začelo zmanjševati, ker so se oblastniki zgledovali po svoji bolj človeški zakonodaji. V spomin na grozodejstva suženjstva pa so na trgu postavili anglikansko katedralo Kristusove cerkve. Cerkev so zgradili 1880. leta, posvečena pa je bila 1903. leta. Škof Edward Steere je nekdanji trg sužnjev spremenil v prostor spomina, kesanja in sprave. Glavni oltar cerkve stoji na mestu, kjer je nekoč bil prostor za bičanje sužnjev. Najbolj me je presunil spomenik sužnjem, ki prikazuje njihovo žalostno stanje.

V obzidanem prostoru stoji 5 oseb (vidna je le zgornja polovica njihovih teles) in štirje izmed njih so zvezani z verigo, ki je priklenjena na njihove vratove.

Sam ogled je bil zelo zanimiv in poučen, ker sem neposredno spoznal, kaj je sposoben človek narediti sočloveku iz lastnih sebičnih razlogov. Trg zavestno spominja na grozodejstva, ki naj se ne bi nikoli več ponovila.

KULTURNI KOTIČEK

GLEDALIŠČE JE LAŽ, KI NAM POMAGA DOUMETI RESNICO

Besedilo: mentorica Tatjana Mavsar, prof.; Foto: Jaka Varmuz

Španski slikar, grafik in kipar Pablo Picasso je dejal, da je gledališče laž, ki nam pomaga doumeti resnico. Voltaire, francoski razsvetljenec pa je menil, da gledališče bolje uči kot knjiga. Na Kmetijski šoli Grm in biotehniški gimnaziji že tretje leto iščemo in odkrivamo resnico sveta preko gledaliških uprizoritev na odru Kulturnega centra Janeza Trdine v Novem mestu. Letos smo si izbrali malce lahkotnejši program, ki je žanrsko zelo pester, saj zajema komedijo, humoristično tragedijo in glasbeno predstavo.

Prva predstava nas je navdušila dan po Miklavžu, in sicer smo si 7. decembra ogledali predstavo Laponska v izvedbi koprškega gledališča. Igra, ki je postavljena na Finsko, na Laponsko, nam ponudi vpogled

v predbožični čas in odkriva resnico o obstoju Božička, ki preraste v prepir, kaj je resnica in kaj laž. Primorski par zagovarja svojo resnico, kako pomembno je, da otroku ne vzamemo vere v Božička, finski par pa zagovarja idejo, da le resnica lahko osvobaja. Kmalu se izkaže, da ima vsakdo svojo resnico, ki je ni pripravljen razkriti v celoti. Na srečo razraščajoči prepir otopli čarobni dogodek – Aurore borealis – severni sij, naravni pojav, v čarobnosti katerega oba para prepoznata hkratnost dejstva in iluzije, ki osrečuje človeka. Konec božične komedije, ki odpira vprašanja o meji med lažjo in resnico, je tako, kot

se spodobi za komedijo, srečen, saj se družina starejše sestre seli nazaj v domovino, kjer bosta obe družini lahko skupaj odkrivali ali prikrivali resnico – mogoče tudi zato, da komu prihranijo kakšno razočaranje.

V mesecu februarju se nam obeta druga predstava – glasbeno-gledališki spektakel, v katerem glasbeni virtuozji z izjemno resnostjo igrajo (ne)resno glasbo – (N)rkester.

Leto pa bomo zaključili s predstavo Prešernovega gledališča Kranj Gospodarji neumnosti, ki je humoristična tragedija o odnosih – ljubezenskih, gospodarskih in družbenih.

Tudi za šolsko leto 2026/2027 obljubljam, da bomo izbrali atraktivne, zabavne in poučne predstave, zato vas že zdaj vabimo, da se nam pridružite.



KNJIŽNI MOLJ PRIPOROČA: SERIJA KRIMINALNIH ROMANOV O DETEKTIVU VRENKU – VRELEC ŽIVLJENJA

Povzeto po: <https://zalozba-pivec.com/knjigarna/vrelec-zivljenja/>

V najnovešem kriminalnem romanu Vrelec življenja spremljamo upokojenega policijskega inšpektorja Martina Vrenka v zdravilišču, kjer okreva po poškodbi, ki jo je staknil v Vodnjakih. Na prvi pogled mirna rehabilitacija pa se v pisani družbi hitro spremeni v iskanje motivov in krivca za smrt enega izmed gostov. Ali pa gre morda za naravno smrt? Vrenku občutek ne da miru in poda se na pot odkrivanja skrivnosti, povezav, kombinacij, kar je podobno reševanju njemu ljubih sudokujev.



Odlomek:

»Nato se spomni drugega dogodka. Je nekaj dni prej. Majcen je še živ, pred slabe pol ure je bil Vrenko z njim v savni, zdaj pa že odhaja. Na vratih z napisom SPA sreča Majdo in Nado, ki v savno šele prihajata. Tudi precej drugih gostov se zgrinja noter mimo njiju, nekatere pozna, drugih ne. Ampak eden mu bo nekaj dni zatem zatrjeval, da v savne nikoli ne hodi. Vrenko vzame telefon in pokliče.«

Ljubitelji dobrih kriminalk, vabljeni v šolsko knjižnico, kjer si knjigo lahko sposodite.



2026 – KOSOVELOVO, KETTEJEVO IN CANKARJEVO LETO Besedilo: Neva Vrčko Novak, prof.

Ob 100-letnici smrti pesnika Srečka Kosovela je Vlada Republike Slovenije razglasila leto 2026 za Kosovelovo leto. Dr. Gregor Kovačič, župan Občine Ilirska Bistrica, in vrhniški župan Daniel Cukjati pa sta v mesecu maju 2025 podpisala prav poseben razglas: leto 2026 bo tudi Kettejevo in Cankarjevo leto. Predstavnika obdobja slovenske moderne sta bila rojena istega leta, tj. 1876. Dragotin Kette je umrl zelo mlad. Zbolel je za tuberkulozo in živel le slabih 23 let.



Na šoli se bomo letos z dijaki še posebej posvetili življenju in delu teh pomembnih slovenskih literarnih ustvarjalcev. Spomnili se bomo tudi pisateljice - naturalistke - Zofke Kveder, ki je končala svoje življenje 21. novembra 1926 v Zagrebu. Kot publicistka je objavljala številne članke na tematiko pravic ženske do dela, volitev in izobrazbe. Njeno stališče je bilo, da je emancipirana ženska lahko hkrati tudi žena in mati. V okviru obravnave Cankarjevega opusa so dijaki v tem šolskem letu že obiskali Cankarjevo Vrhniko. Druga skupina se bo tja odpravila 17. 3. 2026. Tako dijaki поблиže spoznajo kraje, ki so zaznamovali pisateljovo življenje in ustvarjanje. Pouk na prostem dijakom omogoča boljše razumevanje literarnega konteksta.



Posebno doživetje je bil tudi ogled opernega muzikala Kette, ki so si ga dijaki v jeseni ogledali v Kulturnem centru Janeza Trdine v Novem mestu. S tem so življenje pesnika in njegovo (ne)uslišano ljubezen do Angele Smola spoznali še skozi glasbeno-gledališko umetnost.



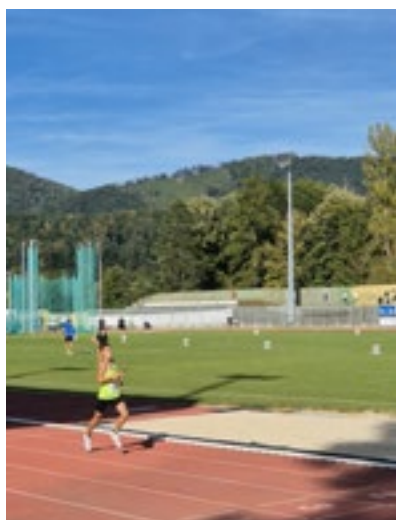
Obleževanje Kettejevega leta pa ni ostalo le pri literaturi. Posebno zanimivost predstavlja tudi Kettejeva torta, ki je izum Gostišča na trgu, Hiše kulinarike in turizma. Pesnik je del svojih srednješolskih let preživel v Novem mestu, zato smo se mu v dolnjski prestolnici poklonili s predstavo in ekskluzivno sladico.

ŠPORTNI KOTIČEK

DAVID DVAKRAT SREBRN NA POKALU SLOVENIJE V VELENJU

Besedilo: Aktiv ŠVZ

V soboto in nedeljo, 20. in 21. septembra 2025, je v Velenju potekal Atletski pokal Slovenije, ki se ga je udeležil tudi naš dijak David Slemenšek iz 4. d razreda.



V soboto je nastopil v teku na 5000 m in z odličnim časom 16:36,85 osvojil 2. mesto. V nedeljo pa je tekmoval še v teku na 3000 m, kjer si je z izjemnim nastopom prav tako priboril 2. mesto. S časom 9:03,86 pa je postavil tudi nov osebni rekord.

Bravo za oba vrhunska dosežka!

PROJEKT zMIGAJ!

Besedilo: Iztok Adamčič, prof.

Projekt zMIGAJ! je namenjen dijakom in zaposlenim v srednjih šolah in dijaških domovih. Glavni cilji projekta so priprava, izpeljava in spremljanje učinkov vključenih v inovativne gibalne programe, izboljšanje delovnih sposobnosti in preventiva pred delovnimi poškodbami ter vpliv gibanja na zdravje, počutje in gibalno zmogljivost.

V torek, 3. 12. 2025, smo na naši šoli prvič izvedli meritve za zaposlene. Zbrali smo se po pouku in najprej izpolnili vprašalnik. 13 kandidatov je začelo z meritvami. Vmes nas je obiskala še gospa ravnateljica, s katero smo naredili skupinsko fotografijo. Z meritvami smo zaključili ob 16.30, nato pa se odpravili na zaslužno malico.

Meritve smo izvedli prvič, zato so potekale bolj v počasnem tempu. Za večje število udeležencev bi potreboval še nekaj pomočnikov, da bi lahko istočasno delal z več skupinami. Potrebno bi bilo dobiti tudi snemalca.

Vsi udeleženci so sklenili, da so preživeli lepo in koristno popoldne.



REGIJSKO TEKMOVANJE V MALEM NOGOMETU

Besedilo: Aktiv ŠVZ

Dekliška nogometna ekipa Kmetijske šole Grm in biotehniške gimnazije je dosegla 3. mesto na regijskem nogometnem tekmovanju.

Mentor ekipe je bil profesor Iztok Adamčič.



KO VSE POBELI SNEG: ZIMSKE RADOSTI V OBJEKTIVU

Fotografije: aktiv ŠVZ



MED ELITO SLOVENSКИH DIJAKINJ

Nika Potočar (4. d) je na Državnem posamičnem srednješolskem prvenstvu za dijakinje v šahu, ki je bilo 11. 1. 2026 v Slovenj Gradcu, osvojila odlično 5. mesto.



Končna lestvica po 11 krogih									
Rk.	Št. SN	Ime	Zvezna rezerva	Rtg	Klub/Mesto	Točke	TB1	TB2	TB3
1	10	WMK Maček, Inti	SLO	1893	GIMNAZIJA V SREDNJI ŠOLI RUDOLFA M	9,5	4,5	42,75	0
2	11	Brinovec, Lucy	SLO	1711	I. GIMNAZIJA V CELJU	7,5	3,5	31	0
3	3	Krevh, Hana	SLO	1785	ŠOLSKI CENTER SLOVENJ GRADEC	7,5	2,5	27	0
4	7	Javornik, Lina	SLO	1767	III. GIMNAZIJA MARIBOR	7	2,5	32,75	0
5	2	Potočar, Nika	SLO	1591	GRM NOVO MESTO - CENTER BIOTEHNIKE	6	1,5	19,25	0
6	5	Herić, Meta	SLO	1708	II. GIMNAZIJA MARIBOR	5,5	0,5	22,25	0
7	6	Žagar, Katerina	SLO	1669	GIMNAZIJA V SREDNJI ŠOLI RUDOLFA M	4	1,5	17	0
8	1	Lukač, Ema	SLO	1545	GIMNAZIJA MURSKA SOBOTA	4	0	8	0
9	9	Kampuš, Iva	SLO	1737	GIMNAZIJA LEDINA	3	0,5	6,5	0
10	8	Iuso, Klara	SLO	0	ŠKOFLJSKA GIMNAZIJA AMS MARIBOR	1	0	1	0
11	4	Samelis, Magdalini Justina	SLO	0	GIMNAZIJA KRANJ	0	0	0	0

KEMPO ARNIS

Besedilo: Lana Teja Langham in Špela Žagar, 1. d; Fotografiji: Matija Gorše, 4. d

Kempo Arnis je borilna veščina, ki jo je razvil Borut Kincl. Ime je skovanka imen borilnih veščin »ryukyu kempo« in »modern arnis«. Namen tega športa ni nasilje, ampak samoobramba. Zahtevana oprema je pokrivalo za glavo, ščitnik za zobe, boksarske rokavice, ščitniki za goleni in ščitnik za genitalije/prsa. Kempo Arnis je hibridna borilna veščina, ki združuje elemente japonskega Kempa, filipinskega Arnisa in različnih drugih borilnih stilov. Znan je po vsem svetu. Zveza Kempo Arnis (KAF) pa ima lokacije v Sloveniji, Nemčiji, na Malti in v Italiji. Barve pasov v Kempo Arnisu so bile povzete po Ryukyu kempu.

V tem športu veljajo pravila borbe z nožem – mačeto in predstavljajo kompleksnost in zahtevnost realne konfrontacije z nožem. Od tekmovalca zahtevajo razvoj refleksov in strategij, ki so zelo pomembne v realni borbi.

Za otroke poteka tekmovanje v prikazu samoobrambe, goshin kumiteju, enbujū in tudi v prosti borbi. Naši člani se zelo uspešno udeležujejo tekmovanj v Kyokushin (knock down) karateju, borbi s palico in sedaj tudi v Kempo knockdownu (mma). Vendar pa zmaga na tekmi še zdaleč ni najpomembnejši dosežek v Kempo Arnisu.

Trening je sestavljen iz ogrevanja, ki vsebuje elemente »team buildinga«, kontroliranja samega sebe in odločanja pod stresom, nato se glede na vadbeno obdobje posvečamo posamezni tematiki. Na začetku je to bolj samoobramba, potem borba z orožjem, borba stoje, na tleh ... Seveda so tu tudi »sparingi«, do katerih pa se posameznika pripelje postopoma. Na koncu in na začetku vsakega treninga je tudi poseben pozdrav.



BAJNOF KUHA

PUSTNI KROFI

Sestavine (za 20 kosov):

1 kg gladke bele moke, 17 g soli, 50 g mleka v prahu, 100 g sladkorja, 15 g vaniljevega sladkorja, 60 g svežega kvasa, 500 ml vode (mlačne), 20 ml ruma, 1 čajna žlička limonine arome, 50 g margarine (mehke), 4 rumenjaki

Postopek:

V posodi zmešamo moko in mleko v prahu. Dodamo sol, sladkor, vaniljev sladkor in nadrobljen kvas ter na suho premešamo. Dodamo mehko margarino, rum, limonino aromo in rumenjake. Postopoma prilivamo mlačno vodo in zgnetemo v gladko, elastično testo, ki se loči od posode. Testo pokrijemo in pustimo počivati približno 30 minut. Nato ga razdelimo na kose, težke približno 100 g. Kose oblikujemo v gladke, napete hlebčke (brez razpok). Hlebčke pokrijemo in pustimo vzhajati 30-40 minut oziroma dokler se volumen ne podvoji.

Krofe cvremo v maščobi, segreti na 155 °C. Najprej jih cvremo 4 minute pokrite, nato jih obrnemo in cvremo še približno 3 minute odkrite, da se enakomerno zapečejo. Ocvrte krofe odlagamo na papirnate brisače. Ohlajene nadevamo s poljubnim nadevom (marelična marmelada, vaniljeva krema ipd.) in potresemo s sladkorjem v prahu.



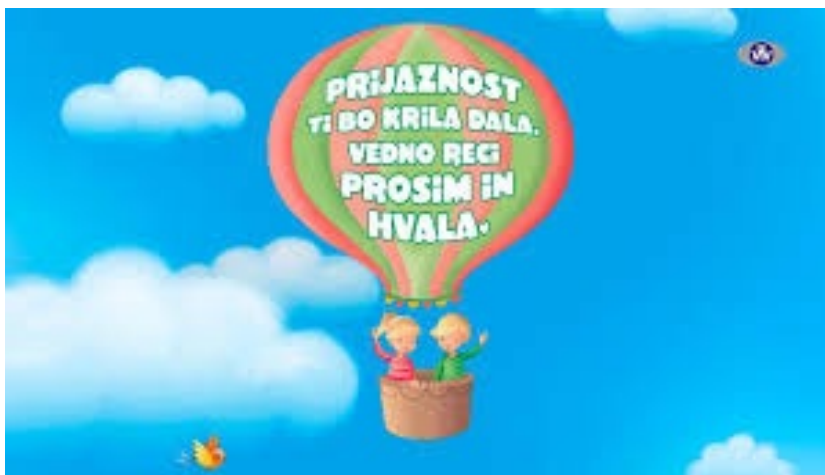
DOBRODELNOST

RECITAL DIJAKINJ V TEDNU OTROKA 2025

Besedilo: Ana Marija Candellari, 2. b, Špela Kozolc, 2. b, Gaja Jakše, 2. b, Anastasija Stanković, 2. j, Nastja Udovč, 3. a, Ivana Bavdek, 4. c

Teden otroka je poseben čas v letu, ko se spomnimo, kako pomembni so otroci, njihove želje in sanje. Leta 2025 je bil to teden od 6. do 10. oktobra in takrat smo se tudi mi odločile, da ga obeležimo na poseben način. Združile smo svoje ideje in ustvarjalnost ter napisale pesem, s katero smo se v parih odpravile na pot po šoli. V vsakem razredu smo jo zrecitirale in dobile kar nekaj pozitivnih odzivov.

Za ta projekt smo se odločile, ker želimo ozaveščati ljudi o vlogi otrok v naši družbi ter o pomembnosti prijaznosti in potrpežljivosti. V vsakdanjem življenju namreč pogosto pozabimo, kako močne so lahko preproste besede in majhna dejanja. Nasmeh, lepa misel ali prijazna beseda lahko nekomu polepšajo dan in mu dajo občutek, da ni sam. Skozi našo pesem smo želele pokazati, da prijaznost ni nekaj samoumevnega, temveč dragocena vrednota, ki jo moramo negovati.



Letošnji slogan » Prijaznost ti bo krila dala, vedno reci prosim in hvala « nas spominja, da lahko z lepimi besedami in spoštljivim odnosom drug do drugega gradimo boljši svet. Ko rečemo »prosim« in »hvala«, sočloveku pokažemo, da nam je mar ter da cenimo njegov trud in pomoč.

Teden otroka nam je dal priložnost, da se ustavimo, razmislimo in naredimo nekaj dobrega. Upamo, da je naš prispevek vsaj malo pripomogel k temu, da bodo ljudje pogosteje izbrali prijazen in potrpežljiv odnos do drugih.

19. DOBRODELNI BAZAR

Besedilo: Neva Vrčko Novak, prof.

S prodajo izdelkov na 19. šolskem bazarju, na katerem so s svojimi izdelki sodelovali naši dijaki ter zaposleni, je bilo za šolski sklad zbranih 2.060 evrov, katerim bo dodanih še 80 evrov od prodaje marmelad z novimi okusi, pri katerih prednjačijo sestavine, ki jih povezujemo z zimskim časom oz. božičem in so jih dijakinje 4. letnika programa kmetijsko-podjetniški tehnik pod mentorstvom Jerneje Učman pripravile v okviru zaključne naloge pri poklicni maturi.

Obiskovalce so naši dijaki postregli z izvrstnimi domačimi piškoti, vafli, kavo, čajem in palačinkami. Izvedli smo tudi izmenjevalnico rabljenih knjig. Osrednji dogodek bazarja je bila glasbena prireditev z naslovom Rišemo nasmeh in iskrice v očeh.

Predloge, kako porabiti denar, bo podala šolska Dijaška skupnost. Del sredstev bo namenjen pomoči potrebnim dijakom.

Iskrena hvala vsem sodelujočim!



KEMIJSKI KOTIČEK

KEMIJSKI SUDOKU

Pripravila: Vojka Zupančič, prof.

Ustrezno dopolnite s simboli prvih devetih elementov v periodnem sistemu elementov. Uspešno reševanje vam želim!

Li			C		H			Be
	B						O	
Be	O			B			F	C
C			F		He			B
				N				
H			O		Be			Li
B	F			Be			Li	O
	H						C	
O			H		B			N



ZELENI PRSTI

PRIDELAVA SLADKEGA KROMPIRJA

Sladki krompir je rastlina, ki pri nas postaja vse bolj priljubljena. Je zdrav, okusen in vsestransko uporaben v kuhinji. Posebnost sladkega krompirja pa je, da ga lahko vzgajamo na njivi, na domačem vrtu ali v koritih, kjer je lahko tudi zelo lepa okrasna rastlina.

Za uspešno pridelavo sladkega krompirja so ključne sadike, ki jih lahko zelo preprosto vzgojimo sami doma. Če nimamo lastnega pridelka, lahko gomolje kupimo kar v trgovini, kjer so večinoma na voljo skozi vse leto.

Vzgojo začnemo že februarja. Gomolj položimo v vlažen substrat ali pa ga delno potopimo v vodo, tako da je vsaj polovica gomolja izven vode. Iz moje prakse se je izkazalo, da je uspešnejši način, ko je gomolj položen v substrat. Zemlja mora biti ves čas rahlo vlažna, posoda pa postavljena na toplo in svetlo mesto.

Ko se pojavijo poganjki in zrastejo približno pet centimetrov, jih previdno odtrgamo od gomolja. V tej fazi še nimajo korenin, zato jih posadimo v lončke z rahlo zemljo, kjer se dobro ukoreninijo.

Ko mine nevarnost pozebe, torej po 20. maju, sadike presadimo na prosto – na gredo, na njivo ali v večja korita. Sladki krompir ima rad sončno lego in rahla, dobro odcedna tla.

Tudi sama sem sadike posadila v okrasni lonec in dodala oporo. Rastlina je lepo uspevala, po potrebi sem jo zalivala, poganjke ovijala okoli opore, v začetku oktobra pa sem pobrala pridelek.

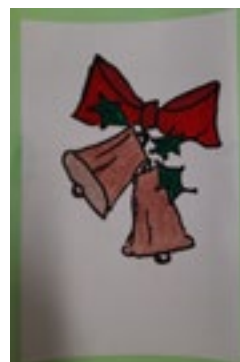
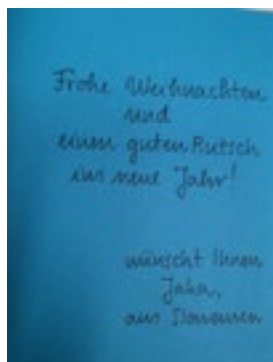


DEUTSCH

WEIHNACHTEN IST SCHÖNER MIT DIR

Besedilo: Nataša Sovič Kirm, prof.

Tudi letos so bili dijaki gimnazijskega programa zelo ustvarjalni in so pripravili novoletne voščilnice z lepimi mislimi v nemškem jeziku. Poslali smo jih v dom za ostarele v Berlinu ter s tem nekomu polepšali praznične dni.



POUK NEMŠČINE NA DRUGAČEN NAČIN

Besedilo: Nataša Sovič Kirm, prof.

V zadnjem obdobju smo pri pouku nemščine preizkušali nove, zabavnejše načine učenja jezika. Prebirali smo zgodbo Anne Frank in ob tem utrjevali uporabo preteklih časov (Perfekt in Präteritum). Vaje opisovanja pa smo se lotili preko teme »Meine verrückte Familie« oz. Moja »odštekana« družina.



ENGLISH CLUB

HAIKU

Pitch dark, all is still
who is scared of losing you?
Whispers haunt the night.

Mija Vidmar, 3. b

School day starts again
friends talking in the hallway
smiles begin the day.

Tara Klobučar, 3. a

I try my hardest.
So why do I feel empty
like I'm not enough?

Kaja Šiško, 3. b

A lonely outcast
without happiness
but with self-love.
Thoughts flee
the days spin unstoppably
the steps inevitably rush.

Death is not near
fear is only in you
it is the hope that burns.

You shape your future
you get your destiny.
Enjoy the flow of life

When the sun rises
the moon sets.
Enough light and darkness.

In silence they speak
whispers of ink and longing
a dead poet's dream.

Old photos, old stuff
silent echoes of lost joy
but was it my fault?

Elle Tomšič, 1. c



PIŠEM ZA PRAVICE

Besedilo: Sonja Golob, prof.

Naša šola se je v decembru ponovno pridružila globalni akciji Pišem za pravice 2025, ki jo vsako leto organizira Amnesty International, največje gibanje za človekove pravice na svetu. Akcija poteka pod geslom »Tvoje besede imajo moč. Uporabi jo!«



Pri pouku angleščine so dijaki z apeli in pismi podpore izrazili svoje nestrinjanje v primeru Damisoa, ki se na Madagaskarju bori za pravice razseljenih ljudi zaradi suše. Podprli so Bojevnice za amazonski pragozd, mlade okoljske aktivistke, ki se v Ekvadorju trudijo zaščititi svojo skupnost pred onesnaženjem, ki ga povzročajo naftna podjetja. Zavzeli so se za pravico do svobodnega življenja odvetnice Sonie Dahmani, ki jo preganjajo zato, ker zastopa interese marginaliziranih v Tuniziji. Pisali so na Norveško za podporo Elinor Guttorm Utsi, ki je zavzeta voditeljica staroselskega ljudstva Sámi. Elinor se bori za ohranitev njihovega tradicionalnega načina življenja, ki na severu Norveške temelji na vzreji severnih jelenov in ga ogroža postavitve vetrnih turbin. V Kambodži so podprli skupino Mati narava Kambodža, katere pet članov so zaprli zaradi okoljskega aktivizma. Skupina je uspešno zaustavila izgradnjo jezusa za hidroelektrarno, ki bi zahtevala obsežno krčenje gozda, aktivisti pa so bili obtoženi na zaporne kazni od šest do osem let. Pisali so tudi za Sai Zaw Thaike, ki je bil v Mjanmaru zaradi svojega novinarskega dela obsojen na 20 let zaporne kazni s prisilnim delom.

Dijaki so na ta način pokazali, da jim je mar za to, kar se dogaja po svetu, in da se zavedajo, da bi človekove pravice morale biti nedotakljive in spoštovane.

UMETNIŠKE NOVIČKE

Besedilo: Maja Mlakar, prof.; Fotografije: Gregor Lotrič in M. M.

V septembru so se tri dijakinje udeležile likovne ustvarjalnice v Osnovni šoli Toneta Pavčka v Mirni Peči. Ella Tomšič, Lara Zagorc in Anja Blažič so zastopale našo šolo. Ustvarjali so na temo ekslibris v grafični tehniki visokega tiska - linorez. Odprtitev razstave je bila v decembru, kjer so vsi udeleženci dobili priznanja in nagrade. Razstavo lahko še vedno obiščete na Osnovni šoli Toneta Pavčka.

Septembra smo s prvimi letniki obiskali tudi Kostanjeviško jamo in ustvarjali v tehniki globokega tiska v Galeriji Božidarja Jakca. Dijaki so si z vodičem ogledali Kostanjeviško jamo, ki vedno znova dokazuje osupljiv in pester podzemni svet, ki ga lahko občudujemo tudi na Dolenjskem.



Oktober so dijaki raziskali zanimivosti kulture Novega mesta. Obiskali so Grad Grm, ki se ponaša z veliko staro vinsko kletjo in poročno dvorano, ter Dolenjski muzej Novo mesto, kjer ih je vodička popeljala skozi zgodovino novomeške arheološke zbirke.

Pri likovnem krožku smo v novembru izdelali sceno za decembrsko prireditev in proslavo ob koncu koledarskega leta.



ZGODBA Z NASLOVNICE - 140 let KMETIJSKE ŠOLE GRM IN BIOTEHNIŠKE GIMNAZIJE

POTUJEMO V LETO 1886

Kmetijska šola Grm in biotehniška gimnazija je ustanovitveni in najstarejši člen današnjega Centra. Njeni začetki segajo v leto 1886, ko je šola skoraj stoletje delovala na Gradu Grm in kjer so se začeli prvi koraki organiziranega kmetijskega izobraževanja na Dolenjskem. Kasneje je zaradi razvoja Industrije motornih vozil (IMV) in širjenja industrijske dejavnosti prišlo do preselitve šole na novo lokacijo pod Trško goro. Korenine naše šole pa imajo izvor že v letu 1873, ko je bila na Slapu pri Vipavi ustanovljena matična kmetijska šola.

Leto 1886 je bilo zgodovinsko pomembno tudi drugod po svetu. Ameriški delavci so zahtevali krajši delovni čas, kar je 1. maja preraslo v množične proteste in postalo simbol boja za pravice delavcev. V ZDA je bil prelomni trenutek tudi slovesna otvoritev Kipa svobode v New Yorku – velikega simbola prijateljstva med narodi in upanja za mnoge priseljence. Karl Benz je predstavil prvi avtomobil s pogonom na notranje izgorevanje, kar je sodobnemu prometu odprlo povsem novo poglavje. V Atlanti je bila prvič predstavljena pijača Coca-Cola, sprva kot zdravilni sirup. Kasneje je postala ena najbolj prepoznavnih blagovnih znamk na svetu. Nemški kemik Clemens Winkler je prvi izoliral element germanij, ki je sčasoma postal pomemben za razvoj elektronike. K razvoju moderne kemije je prispevala uspešna izolacija fluorina in odkritje »jodnih ur« (kemijska reakcija).

Čeprav so se ti svetovni dogodki zgodili daleč od našega Grma, nam pomagajo razumeti čas in duh leta, ko je naša šola odprla vrata. To je bilo obdobje družbenih sprememb, tehničnih prebojev in novih idej za boljšo prihodnost.



LETO 2026: Z ZNANJEM IN NARAVO V PRIHODNOST

V zadnjem letu smo na naši šoli jasno zastavili vizijo in vrednote, ki nas usmerjajo pri vsakdanjem delu in razmišljanju o prihodnosti. Ne gre le za zapis na papirju, ampak za dogovor, kako želimo delovati vsi, ki soustvarjamo šolski prostor.

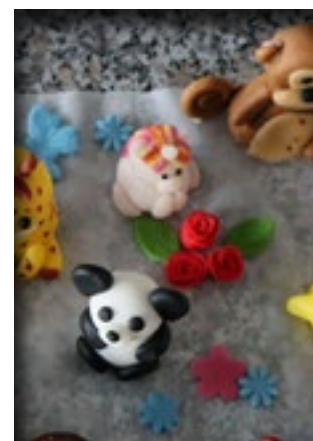
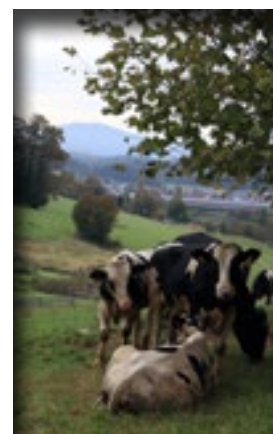
Kot sodobna in odprta šola ustvarjamo spodbudno učno okolje, v katerem lahko vsak razvija svoje znanje, spretnosti in interese. Poseben poudarek dajemo področjem kmetijstva, hortikulture, naravovarstva, živilstva in biotehnologije. To so znanja, ki so tesno povezana z naravo, trajnostjo in resničnimi izzivi današnjega sveta. Naš cilj je, da dijake in odrasle opremimo s kompetencami in vrednotami, ki jim bodo koristile tako pri poklicni poti kot pri soustvarjanju boljše in odgovorne prihodnosti.

Našo vizijo vsak dan uresničujemo skozi vrednote, ki jih živimo v učilnicah, delavnicah, na terenu in pri skupnih projektih. Vrednote naše šole so znanje in kompetence, sodelovanje, osebna rast in razvoj, tradicija, pripadnost ter trajnostni razvoj in skrb za naravo.

To je naš skupni kompas, ki nas usmerja pri učenju, delu in sodelovanju, hkrati pa pušča dovolj prostora za ideje, radovednost in nove izzive. Skupaj gradimo šolo, kjer si »znanje in narava podajata roko«.

DOBRODOŠLI NA GRMU

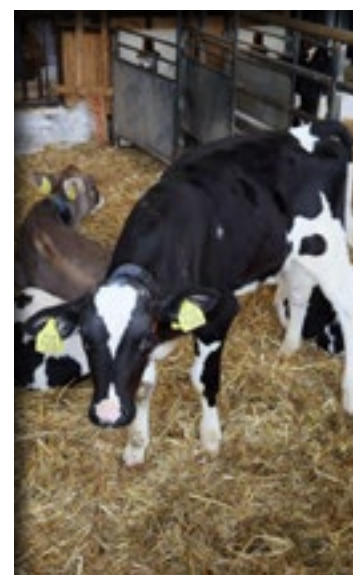
DNEVI ODPRTIH VRAT 2025



KEMIJSKI SUDOKU

Rešitve:

Li	N	F	C	O	H	He	B	Be
He	B	C	Be	Li	F	N	O	H
Be	O	H	He	B	N	Li	F	C
C	Li	N	F	H	He	O	Be	B
F	Be	O	B	N	Li	C	H	He
H	He	B	O	C	Be	F	N	Li
B	F	He	N	Be	C	H	Li	O
N	H	Be	Li	He	O	B	C	F
O	C	Li	H	F	B	Be	He	N



VPISNI POSTOPEK

KMETIJSKA ŠOLA GRM IN BIOTEHNIŠKA GIMNAZIJA



PRIJAVA

IZPOLNJEVANJE PRIJAVE ZA VPIS

<https://www.gov.si teme/vpis-v-srednio-solo/>,

v rubriki **Povezane storitve** (Vpis v srednjo šolo),
ali v Državni založbi Slovenije (DZS 1.20).

POŠILJANJE PRIJAVE

- Samo **ENO** prijavo.
- Na **izbrano** srednjo šolo.

PRIJAVNI ROK
NAIKASNEJE DO
2. APRILA



9. APRIL – MVI bo na svojih spletnih straneh objavilo
informacijo o številčnem stanju prijav.

PRENOS PRIJAVE NA DRUGO ŠOLO
do **6. MAJA** (do 15. ure)

5. JUNIJ – MVI objavi sklep o omejitvi
vpisa na spletnih straneh **ministrstva**.

VPIS
med **16. in 19. JUNIJEM**

KMETIJSTVO S KMETIJSKO MEHANIZACIJO,
HORTIKULTURA, ŽIVILSTVO,
NARAVOVARSTVO, BIOTEHNIŠKA GIMNAZIJA

